

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota,

Kiadóhivatal

Aradi Nyomda Vállalat

Sulev. Regele Ferdinand 4/22

József (Mharozg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

151.

Mézelenk naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Évresz 6vrré — — 1080 Le

Fél évresz — — — 540 Le

Negyed évresz — — — 270 Le

Havonta — — — 90 Le

Fizetések díjazás szerint

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Le

VASÁRNAP — — — 6 Le

Rendkívüli 50 banival több.

Veszélyben a jövő.

Kisebbségi sorsunknak legégetőbb problémája mindenkor az iskolakérdés volt. Tíz esztendeje annak, hogy a mindenkor kormányok minden igyekezetükkel iskoláinkra törtek és csirájában akarták elfojtani nemzeti kultúránknak végvárait. Erdély magyarsága azonban mindent elkövetett, hogy jobb belátásra bírja az illetékeseket, sajnos azonban mindedig csak ígéreteket kaptunk. A magyar iskolák elleni hadjáratot mint emlékeztetés Anghelescu kezdte meg, aki a kisebbségek elleni féktelen gyűlölettel vezérelve tüzzel-vassal akart mindent kiirtani ami magyar, ami magyar kulturát jelent. Egyre-másra csukták be iskoláinkat, fosztották meg nyilvánossági joguktól tanintézetünket. Hiába való volt a tiltakozás, hiába mentek nap-nap után a memorandumok és deputációk Bucurestibe, iskoláink egyre fogytak, egyre pusztultak.

A múlt esztendőben, amikor Magyar Gyula kormánya uralomra került és Anghelescu kivomult a bársonyszékből, megkönnyebbülten sóhajtott fel a jobb jövő reményében Erdély magyarsága. Ettől a kormánytól vártuk sorsunk jobbrafordulását. Azt hittük, hogy az a párt, amelyik az ellenzéken mindig a gyulafehérvári pontokra hivatkozott és zászlójára a demokrácia hangzatos jelszavait írta fel, megértési és enyhülést hoz. Sajnos azonban, ismét csalódtunk. Tíz esztendőn keresztül egyebet sem tettünk és így talán nem is ért bennünket meglepetés, amikor meggyőződünk arról, hogy újra csalódás jutott nekünk kisebbségi sorsban élő magyaroknak osztályrészül. Tudomásul kellett vennünk, hogy a külügyminiszteriumban még mindig Anghelescu szelleme uralkodik és a cél ma is: csirájában elfojtani a magyar kultúra végvárait, a magyar iskolákat. Az állami iskolák magyar tagozatait lassanként leépítik, beolvasztják, a nyilvánosságtól megfosztott iskolák pedig napról-napra közelednek a szomorú vég felé. Egyre jobban sorvadnak és egyre kevesebb és kevesebb iskoláink száma.

Féltő aggodalommal nézzük gyermekeink sorsát, kiknek még az a kevés sem adatik meg, hogy anyanyelvükön tanuljanak és megismerhessék nemzeti kulturájukat. Az aradi katolikus gimnázium növendékeinek száma is a nyilvánossági jog megvonása óta egyre csökken. Mind kevesebb és kevesebb a beiratkozó növendékek száma...

Számtalanszor meggyőződhattünk már arról, hogy senkitől sem várhatunk semmit, magunkra vagyunk utalva. Erdély magyarsága kell tehát, hogy összefogjon gyermekeinek jövője érdekében és valami más utat keresen, hogy gyermekeink megszerezzhessék azokat az ismereteket, amelyeket az iskolában, sajnos, nem kaphatnak meg. Vegyük tehát kezünkbe saját gyermekeink sorsának intézését, nehogy elveszítse azt, ami fölényt, erőt, biztonságát ad: a magyar kulturát.

Apponyi Albert gróf feltűnést keltő előadása Genfben.

„A történelem nem egyéb, mint a farkas és a bárány megismétlődő meséje”. — Apponyi gróf a Kellogg-paktumot nem tartja kielégítőnek az általános béke szempontjából.

Genfben jelentik: Apponyi Albert az interparlamentáris konferencia mai ülésén a Kellogg-paktum és a nemzetközi bíraskodás címen francia nyelvű előadást tartott.

Az előadó szerint a Kellogg-paktum elítéli a háborút és mégsem küszöböli ki a háborus lehetőséget. Minden állam a jövőben is maga állapítja meg, hogy mikor érzi magát megtámadottnak.

Megoldást kell teremteni, mert ahol össze-

ütközés van a nemzetek között, ott mindig az erőszak fog dönteni és nem a jog. A történelem nem egyéb, mint a farkas és bárány megismétlődő meséje.

Választott-bíróság döntésétől kell függővé tenni a nemzetközi konfliktusok elintézését. Ajánlta, hogy a konferencia a Kellogg-paktumot fenntartással fogadja el és hangsúlyozza, hogy azt nem tartja kielégítőnek.

Részletekben fogják kiírni a tanácsválasztásokat.

Előbb a községi, majd a városi, végül a megyei választások zajlanak le. — Decemberre nagy változások várhatók az ország gazdasági helyzetében. — Beszélgetés Mirto Ede dr. belügyi államtitkárral.

(Arad, augusztus 29.) Ma Aradon tartózkodott Mirto Ede dr. belügyi államtitkár, aki — mint lapunk más helyén részletesen beszámolunk — az Astra-gyári sztrájk ügyében folytatott tárgyalásokat a munkásság és a gyárvezetőség képviselőivel. Mirto dr. az est folyamán fogadta a sajtó képviselőit, kikkel szívélyesen beszélgetett el, úgy az aktuális sztrájk-kérdésekről, mint a többi, az országot érdeklő fontos problémákról. Elsősorban az új közigazgatási reform végrehajtása iránt érdeklődtünk:

— A reform végrehajtása — mondotta az alminiszter — három etapból áll. Az első a végrehajtó bizottságok megalakítása, a második a szabályrendelet kidolgozása, amely utmutatóul szolgál a bizottságoknak és a harmadik az általános választások megejtése. Az első két pont megtörtént, a bizottságokat országsszerte megalakították, a szabályrendelet kidolgozták és az utasításokat már hétfőn — amikor elutaztam Bucurestiből — küldték széjjel az egyes megyei prefekturáknak. Ha még nem érkezett meg, a legközelebbi napokban megérkezik Aradra is és a végrehajtó bizottságok az utasítások nyomán megkezdhetik munkájukat. Az első számú ívben, amit most expedáltunk, megmagyarázzák, hogyan alakítsák meg a falvakat, városokat és megyéket az új törvény alapján. Azt hiszem, hogy a közigazgatási reform keresztülvitelével decemberre készek leszünk.

— És a választások?

— Azok nem egyszerre lesznek. Azt akarjuk, hogy minden legkisebb faluban is bíró vezesse le a választásokat és miután nem áll rendelkezésre elegendő bíró, több részletben kell kiírni a választásokat. Először a községi, azután a városi és végül a megyei választások következnek. De hisszük, hogy decemberre már lezajlott az egész. Az a célunk egyébként, hogy az új tanácsok a költségvetés megalkotásával kezdjék meg munkájukat.

Miniszter Ur, a bucuresti-i lapokban úgy olvastuk, hogy a minisztertanács a kisebbségi törvény előkészítésével foglalkozott.

— Hétfő óta nem voltam Bucurestiben, s ez bizonyára távozásom után történt. Tudom, hogy szó van erről a törvényről, de bővebbet nem tudok mondani.

— Utoljára valamit az általános gazdasági helyzetről kérünk, különös tekintettel arra, hogy Rist, a francia gazdaságkrisziszakértő legutóbbi jelentése kedvező volt.

— Rosszhoz fordulnak, ha a kormánytagjait kérdezik mtg — mosolygott az alminiszter — mert nekünk hivatalból optimiztikusoknak kell lennünk. De kijelentem, hogy objektív szemmel nézve a dolgot, az általános gazdasági helyzet fokozatosan javulni fog.

December-januárban nagy változások várhatók az ország gazdasági helyzetében és ezek a változások kedvezőek lesznek mindenkire nézve.

Az egész gazdasági élet új fázis előtt fog állni. A külföldi tőke beözönlése javában folyik, kedvezőbbnél-kedvezőbb ajánlatok között válogathat a kormány és természetesen, hogy az országra nézve legkedvezőbb ajánlatok kerülnek elfogadásra.

Az interjú hivatalosan véget ért, annál is inkább, mert a miniszter arcán látható volt, hogy pihenni szeretne az egész délutáni kemény munka után. Még egy utolsó kérdést kockáztatunk meg, a miniszteri kerületi igazgatósági állások betöltése ügyében. Megmondjuk, hogy a temesvári igazgatóság élére — a bucuresti-i lapok híradása szerint — Bocu Sever minisztert kombinálják.

— Még nem is foglalkoztunk ezzel a kérdéssel. Ez jön legutoljára, majd valamikor november végén. Lépésről-lépésre szeretünk előrehaladni és így az utolsó lépésről csak akkor fog szó kerülni, amikor elérkeztünk hozzá. Őszintén mondhatom, hogy erről a kérdéssel még nem folynak tárgyalások.

Mirto Ede dr. belügyi államtitkár rendkívül szívélyesen bucsuzott el a sajtó képviselőitől. Az alminiszter ma éjszakáig marad Aradon és innen Szinájába utazik, ahol családjára nyaral. Szinájából holnapután reggel a fővárosba utazik, hogy jelentést tegyen az általa tapasztaltokról a minisztertanácsnak.

Szigoruan bírálják felül az idegenek tartózkodási engedélyét

Mindazokat kiutasítják, akik 1925. szeptember 1-je után jöttek az országba. — Nagy fejetlenség a munkaügyi minisztériumban. — Kik kaptak Aradon egy évi tartózkodási engedélyt.

(Arad augusztus 29.) Az aradi munkaügyi felügyelőségen működő idegeneket ellenőrző bizottság augusztus közepén befejezte működését és a kész határozatokat a napokban nyújtotta át az aradi állambiztonsági hivatalhoz. A bizottság összesen 758 kérvényt intézett el. A kérvényezők közül kétszázhetvenet felszólítottak, hogy két hónapon belül hagyja el az ország területét, egy két évi, egy négy évi tartózkodási engedélyt kapott és a többiek, a további intézkedésig egy esztendőig maradhatnak az országban. Ugy a megyében, mint Aradon, számosan vannak olyanok, akik idejében nem nyújtották be a tartózkodási engedély iránti kérelmüket és kérvényükkel a munkaügyi minisztériumhoz kellett fordulniok.

A munkaügyi minisztériumban holnap fog összeülni az a. minisztérium és sziguranca köréből alakult revíziós vegyesbizottság, amely a legfelsőbb fokon véglegesen dönteni fog az országban tartózkodó idegenek sorsa fölött.

Számtalan olyan körülmény van az ez évi idegenrevíziós munkálatok körül, amelyek a legnagyobb fejetlenséget okozzák és közvetlen előidézői annak, hogy

ma, a végleges döntés és közvetlenül a munkálatok befejezése előtt egy nappal, az érdekelték közül legtöbben még azt sem tudják, hogyan áll az ügyük.

A munkálatokkal kapcsolatban teljesen megbízható helyről arról értesülünk, hogy a legfelsőbb revíziós bizottság az idén a legszigorubb intézkedéseket fogja foganatosítani az egyes felfolyamodásokkal szemben. Így többek között

az az elhatározott szándék alakult ki a központi bizottság kebelében, hogy mindazokat, akik 1925. szeptember 1-je után jöttek be az országba, kivétel nélkül kiutasítják.

Az aradi állambiztonsági hivatal ezúton hívja fel a következőket, akik egy évi tartózkodási engedélyt kaptak, hogy okmányaikért jelentkezzenek a hivatalban:

Ungar Vilmos, Fabris Giovanni, Kaufmann Adolf, Török Violette, Leichtmann Zoltán, Szatmári Iosif, Seichert Carol, Martin Helena,

Piron Margareta, Doninger Margareta, Nicolici Draga, Lammert Antonie, Lubici Ivan, Hoffmann Franciska, Lehner Victor Szántó Ioan, Schiller Gyuláné, Kuralek August, Valóci Francisc, Uln Katerina, Branuudstein Emeric, Feinkuchen Gyula, Kiss Mihály, Tari Lajos, Gaál Béla, Rudas Pál, Trisca Karol, Veiser Hermann, Muntean Mihai, Cler Emma, Török Ernő, Buchler Mária, Dudás Pál, Ticor Elena,

Kormanek József, Vaet Dgemaiiovici, Löwinger Ilona, Gabos Sándorné, Zima Elisabeta, Heze Elena, Iorgof Jordan, Lasser Johanna, Balázs Rozália, Balázs Etelka, Kurger Bertalan, Kurger Károly, Pollák Adolfné Crisan Petru, Csécsi Rozália, Csécsi Elisabeta, Pepolli Vittorio, Pepolli Augustino, Banisch Elisabeta, özv. Spitzer Mórné, Wohlberg Sándor, Naum Nanevits, Schwartz Sándor, Zampa Francisc, Baraczka Pál, Neuman Vilhelm Lukács cisc, Aulich Antal, Muzsinski Vladiszlav, Hiesz Árpád, Carabet Francisc, Leipniker Béla, Marcus János, Pinkusz Artur, Neumann Eugénia, Beres Anton, Wite Karl, Domyon Mihályné, Kaufmann Franciska.

Szeptember 1-én megnyílik a két új városi mozgó.

A régi lovardában a Central-mozi, a városligetben pedig az Elit-mozgó fog előadásokat tartani. — A városi mozik vezetősége nagyszabású programot dolgozott ki. — A bemutató-előadások.

(Arad, augusztus 29.) Szeptember 1-én, vasárnap megnyílik Aradváros két új mozgószínháza a teljesen átalakított lovardában a Central és a városligetben az Elit-mozi. Hónapok óta folynak a munkálatok a két mozi felépítésén és most már a két új mozi teljesen készen várja szeptember 1-ét, hogy működését megkezdje. A mozik élén Stefanut Sabin városi titkár áll, aki hónapokon át beható tanulmányokat folytatott a moziügyek terén, úgyhogy ma már teljesen szakemberként veheti a kezébe a mozik irányítását. A két új városi mozi berendezése izléses, új, modern rendszerű vetítógépek, nagyszerűen összeállított zenekar fogja a változatos műsor sikerét emelni és a közönség számára szórakozást és kényelmet biztosítani.

A mozik igazgatósága tervbevette, hogy csak a legjobb filmeket köti le a városi mozik számára. Teljesen szakított azzal a régebben divó szokással, amely szerint egy mozinak a gyár egész produktumát kellett lekötöni, tekintet nélkül arra, hogy jók, vagy rosszak-e a filmek. Aradváros kizárólag jó filmet köt le, még pedig oly módon, hogy minden városi moziban külön műsor lesz. Csupán a monumentális, nagy filmek kerülnek mindkét moziban vetítésre, hogy minden városrész lakossága megtekinthesse, anélkül, hogy a város egyik részéből ezért a másikba kelljen mennie.

A megnyitó-előadások műsora előre ígértet

tartalmaz arravonatközöleg, hogy az aradi mozik komoly, művészi hivatást fognak betölteni. A Central-moziban a Wings, egy világsiker aratott film kerül előadásra, Clara Bow, a legnépszerűbb amerikai mozisztárral a főszerepben. A szenzációs film az amerikai tengerészvilág életét vetíti a közönség elé és a meséje oly izgalmas, hogy elejétől végig lebilincseli a közönség figyelmét. A képen — az amerikai haditengerészeti államtitkárság engedélyével — eredeti amerikai hadihajók szerepelnek. A ligetben lévő Elit-moziban viszont Tolsztoj Leónek egy filmredolgozott, megrázó regényét, az Elő holttestet vetítik Maria Jakobini és Pudovkinnal a főszerepben. Ez a film is hónapokon át futott az európai világvárosokban és mindenütt hatalmas sikert aratott.

A városi mozik igazgatósága most lekötötte Gróf Monte Christot, Dumas örökbecsű regényéből készített filmet, amelyet francia művészek játszanak, teljesen új felfogásban és beállítással. Az összes erdélyi mozik közül Aradon fog legelőször futni ez a film, amely kivétel tekintetében felülmúlja az összes eddigi, már régen készített és sok tekintetben elavult Monte Christo-filmeket. Számos nagyszabású film kerül egymásután vetítésre és a mozi igazgatósága leszögezte, hogy nem idegenkedik a magyartárgyú filmek lekötésétől sem, miután minden tekintetben ki akarja elégiteni a város közönségének izlését és ezt a szempontot érvényesíti minden más szempont felett. Már tárgyalások is folynak egy magyar film lekötésére vonatkozólag.

TARCA.

A koszoru.

Írta: Bethlen Margit grófnő

Élt valamikor, nagyon régen, benne a mese kellős közepében, világ határán túl, talán még a világ teremtése előtt egy igen nagyon hatalmas király.

Ennek a királynak sok, de sok gyermeke volt. És mivel mesében éltek, a mesében pedig a királyok sem mindig igazságosak, ez a király nem szerette összes gyermekeit egyforma szeretettel. Azokat kedvelte közöttük, akik dalos, vidám arccal jártak, keltek körülötte, akiknek ajkát panasz soha el nem hagyta, akik emelt fővel néztek szembe azzal is, ami erősebb volt náluk. A gyávákkal, a félnépekkel, a megalkuvók, meghunyászkodók és megalázkodók nagy seregével nem törődött. Ő csak egyet ismert és ismert el: A szépséget. A fájdalmat, melyet maga sohasem érzett, nem értette meg. Az is, úgy mint minden egyéb, eszköz volt csupán a cél, a szépség elérésében. Egyformán csak az életet adta gyermekeinek, minden egyebet pedig királyi és atyai kényekedve szerint osztogatott szét közöttük. Az egyiknek koldustarisznyát akasztott nyakába, benne édesen szóló sippal, mellyel magához csalogathatta a sziveket. A másiknak biborpalástot, miközben ércálcot kovácsolt fejére, melyet levenni többé nem lehetett soha.

Régen volt, mese volt, különös egy király volt ez a király.

Volt neki egy leánya, a sok-sok más leá-

nya között, akit egészen különösen szeretett. Szép volt a leány és csengőn nevetett, jókedve és vidámsága mint aranypalást uszálya rönködött körülötte, ahol csak táncolva járt. És magasan hordta a fejét és csak az eget nézte és félelemből le nem sűtötte szemét soha. És a király sokat töprengött, hogy mily ajándékot adjon kedvenc gyermekének, mely méltó volna a szeretethez, melyet iránta érez. És egy napon kertjében járva, csodás virágot pillantott meg. Mintha kinből, kéjből, árnyból, fényből volna szöve a szirma, a szára égő-vörösén és tűzszínű lángban égve virított a zöld pázsit közepén. Mellette állott a kertnek öre, a venségesen vén kertész, kinek csontos, aszott karjai mint valami kiszáradt fának meghalt gyökerei fonódtak a virág köré.

— Ebből termeljeél koszorura valót leányom számára, arra a napra, amikor királyi trónra emelem őt magam mellé — szólt parancsolólag a király.

A vén kertész arca mosolyra torzult:

— Parancsra nem nő. És másnak termelni nem lehet. Mindenki magának. De ára van. Nagy ára. Szíve piros vérével, lelke legmélyebből buggyanó könnyével kell öntözze az, akinek virul.

A király nem felelt, de este, mikor a nap leszállott, kézen fogta kedvenc leányát és levezette a kertbe, oda, ahol a csodavirág élt. És a hosszú hegyes tükökből, melyeket kedvencei számára tartogatott, gyöngéden, óvatosan belészurt egyet szívébe, hogy piros vére kiserkedt és nagy, nehéz csöppekben hullott alá. A kis királyleány szemébe könnyek gyűltek a kintől és mint tavaszi zápor, pergették végig

arcán le, le egészen a csodavirág gyökeréig. És hirtelen, mint varázslításra, a gyökérből friss hajtás ütötte fel fejét. A király megsimogatta gyermeke haját:

— Sirjál, sirjál és szenvedj... az jó, attól termékenyülnek meg a virágok és lesznek szépek... az én és a világ és a magad öröme. De csak titokban, este, meg reggel, egyedül... mindig csak egyedül. Máskor kacagi és dalolj... mert én, én csak a bátrakat és a vidámakat szeretem!

Az idő telt és minden este és minden reggel kézen fogta a király leányát és levezette a kertbe. Ott megforgatta a hosszú, hegyes tűt a szívében és a királyleány szívének vére és lelkének könnye megöntözte a csodavirágot, hogy az napról-napra dúsabban, káprázatosabban hajtott és virágzott. Napközben pedig a királyleány dalolt és nevetett és jókedvűen és vidámságának aranypalástja, mint fénylő uszály rönködte őt körül, amerre táncolva járt.

És sok, sok év, vagy talán csak néhány nap múlva, hiszen mesében éltek és a mesében nincsen idő, a király megfogta kedvenc leánya kezét és felvezette, magasan fel maga mellé a trónra, miközben a nép rózsákat hintett lába elé és dalos, nevetős királylányának nevezte őt. És a királyleány ült atyja mellett egyenesen, felemelt fejjel, kacagó szájjal és hátor szemmel, mialatt homlokán, kinből-kéjből, árnyból-fényből szöve a szirma, a szára égő-vörös és tűzszínű lángban égve, ott égett vérezett, parázslott, izzott és szikrázott a könnyből és vérből fogant csodavirágból font koszoru.

Hogyan halt meg Babescu Victor

Feleségének második temetése végleg összeroppantotta a buskomor iskolaigazgatót. — Az utolsó óra hitvese sirjánál... — A bucsulevél. — Aradi papok, akik Babescu Lucia mauzoleumát felszentelték, Babescu Victort is mellé tették a sirba.

Babescu Victornak az ügyilkos aradi iskolaigazgatónak mágya beteljesedett. Ma már ott pihen a díszes mauzoleumban az uralati temetőben. forrón szeretett hitvese mellett, akit annyira szeretett, hogy kész volt a halálba is követni őt.

Amint az Aradi Közlöny jelentette, a hétfőn kiszünetelt Babescut tegnap délután helyezték örök nyugalomra. A felesége mauzoleumának felszentelésére meghívott két aradi pap: Halmageanu Gyula és Turicu Caius résztvettek az ő temetésén is és mindketten ma érkeztek Aradra, a messzi prahovamegyei községből. Mindkét pap együtt volt az utolsó napokban a tragikus sorssal Babescuval és közvetlen tanúi voltak annak a mély fájdalomnak, amely Babescuné Lucia második elhantolásán a mélyérzésű iskolaigazgatóban ismét felszakadt, úgy hogy az étellel meghasonlott ember nem is találhatott más kiutat, mint a halált. Fölkerestük a hazatért egyik papot, Halmageanu Gyulát, aki a következőkben mondotta el Babescu Victor utolsó napjait s a temetés részleteit:

— Huszonharmadikán érkezünk meg Uraltiba. Babescu elénk utazott egészen Albestig, ott várt reánk. Megölelt, megcsókolt bennünket és

szemmeláthatólag nagy volt az öröme, hogy elfogadtuk a meghívását és hazai pap szenteli el hitvese mauzoleumát.

Vasárnap tartottuk a rekviemet, amelyet én végeztem, Turicu pedig gyászbeszédet mondott. Tizenkét órakeresztet a temetőbe és megkezdődött a siremlék felszentelése. Itt én tartottam beszédet és Babescu az emlékek visszaidézésének hatása alatt percenként jobban magába roskadt.

Állandóan zokogott és ez a második temetés talán sokkal jobban megviselte, mint amikor először helyezték nyugalomra a feleségét.

Délben hatalmas tort adott, teljesen meg volt törve, de egyáltalában nem árulta el, hogy végzetes tervével foglalkozik. Ugyátszik azonban készült a halálra, mert nem engedett el bennünket vasárnap és hétfőre kirándulást tervezett számunkra, csak hogy ott maradjunk továbbra is.

— Az utolsó éjszaka érlelte meg benne a halál gondolatát. Már kora reggel eltávozott hazulról, hogy soha többet ne térjen vissza. Reggel 7 óra volt és Babescu elhagyta apósa lakását senkise tudta, hova ment. Velünk úgy beszélte meg, hogy délelőtt 10 órakereszt indulunk a moreni-i szondaégés megtekintésére autón. Mi rendben megjelentünk a kitűzött időre, vártunk, de a máskor pontos Babescu nem jelentkezett. Helyette unokaöccse jött és nagybátyja után kérdezősködött, aki már kora reggel óta nem tartózkodott odahaza. Ekkor már rosszat sejtettünk és az unokaöccse kocsin ment a temetőbe.

Néhány perc múlva visszatért a szomorú hírrel. Sejtelmünk nem csalt: Babescu Viktor néhány méterre a mauzoleumtól, holtan feküdt. Jobb halántékából lassanként szivárgott a vére.

A golyó alapos munkát végzett, a bal füle alatt jött ki és utjában az agyat teljesen szétroncsolta. Mint katonatiszt és rutinos kezű vadász, biztos kézzel célzott. Egy percet sem szenvedett.

— Egyetlen bucsulevet hagyott hátra. Apósának, Petrache Popescunak címezve, a következő tartalommal:

„Az utolsó kívánságom az, hogy az én szeretett Luciám mellett pihenjek. Csókollak benneteket és imádkozzatok érettem. Viktor”.

Egőzött tettek kívánságának, ő lett a mauzoleum második lakója. Tegnap délután 3 órakereszt volt a temetés. A kis városka apraja-nagyja kivonult Babescu Viktor végtisztességére, részt-

vett a ploesti-i háziezred zenekara is, összes katonai dekorumait párnán vitték a temetési menet előtt és nyomában végeláthatatlan uszályként hömpölygött a tömeg. Megérkezett a temetésre öccse: Babescu Sándor alezredes, aki Slanicon nyaralt. Kivüle Aradról Biru Miklós paptanár, a helyettese és Fru-

musache I., a keresztfia vettek részt a gyászszertartáson.

— Én végeztem az egyházi funkciókat, Turicu Caius mondotta a gyászbeszédet, Biru Miklós pedig a kollégák nevében bucsuzott tőle és aztán átadtuk földi porhüvelyét az anyaföldnek...

Ezek voltak Babescu Viktor utolsó napjai és gyors tragédiájának végső fejezetei.

Itt írjuk meg, hogy ma Aradra érkezett öccse, Babescu Sándor alezredes is, aki főképpen fivére anyagi ügyeinek rendezése dolgában jött haza Aradra.

Aradra akarják hozni Miss Universét.

A szépségkirálynő impresszáriója nagyszobás programot dolgozott ki a missek aradi fogadtatására. — Aradváros vezetősége elutasította azt a kérelmet, hogy hivatalosan fogadjon a galvestoni szépségverseny győzteseit

Miss Universe autogram-délelőttöt tart az Aradi Közlöny szerkesztőségében.

(Arad, augusztus 29.) Ma délután futótűzként terjedt el a városban az a hír, hogy a Romániában turnézó két szépségkirálynő: Goldarbeiter Liesl, a galvestoni szépségverseny Miss Universe-je és Magda Dumitrescu, akit a Realitatea szépségversenyén választottak meg Miss Romanianak, vasárnap egy napi tartózkodásra Aradra érkeznek. Egy hete annak, hogy a két miss a bécsi gyorsvonat hálókocsijában keresztülutazott Aradon. Bucuresti volt az első stáció, ott azonban botrányba fulladt a Missek látogatása. Sinaia-ból és Herkulesfürdőből még nem érkeztek jelentések, Temesvárnak meg volt a maga Miss Universe-botránya. Az egész turné impresszáriója ugyanis beadvánnyal fordult Temesvár város vezetőségéhez és kérte, hogy a város hivatalosan fogadjon a két szépségkirálynőt és képviseltesse magát a szépségkirálynők tiszteletére rendezendő banketten, ahol egy ferték ára 300 lej lesz.

A város vezetősége azonban a leghatározottabban elzárkózott a kérés teljesítése elől és egyben azt is elhatározta, hogy nem adja oda sem a strandfürdőt, sem pedig a városi mozikat a két szépségkirálynő mutogatására.

Ma délelőtt Aradváros vezetőségénél is kopogtatott a Miss-turné impresszáriója, aki felhívta telefonon dr. Velcsov Géza ügyvédet, a városi interimár-bizottság helyettes elnökét és kérte, hogy Aradváros hivatalosan fogadjon a két szépségkirálynőt, akik előreláthatólag vasárnap egy napi tartózkodásra városunkba érkeznek. Az impresszá-

rió kérése azonban Aradon is csukott fülekre talált, mert a város vezetősége csatlakozott a temesvári interimár-bizottság álláspontjához és elhatározta, hogy

nem tesz eleget a meghívásnak és nem fogadjon hivatalosan a két szépségkirálynőt.

Annyi bizonyos, hogy Arad közönsége ennek dacára nagy érdeklődéssel várja a Missek látogatását és különösen Simon Böske konkurenciára, Goldarbeiter Lieslre, a galvestoni Miss Universe-re kíváncsi. A rendezőség azonban még mindig nem döntött, hogy tényleg elhozza-e Aradra vasárnap a két attrakciót, mert nem tudják, hogy tulajdonképpen hogyan is mutassák be a közönségnek.

Amennyiben azonban sikerül minden akadályt elhárítani, akkor a rendezőség mégis lehozza vasárnap reggel Aradra Miss Universet s ez alkalomra nagyobb programot is dolgozott ki. Így ebédet, vacsorát rendez tiszteletére s vendége lesz a katonastrandnak, este pedig nem lehetetlen, hogy a színházban is bemutatják őt a közönségnek.

Aradváros publikumának egy rétege minden bizonnyal kíváncsian várja Miss Universe aradi vizitjét és ha valóban fölkeresi Aradot, akkor az Aradi Közlöny szerkesztősége alkalmat akar adni közönségének arra, hogy a híres szépségtől aláírást nyerhessen és ez esetben, mint a legutóbb Beregi Oszkár, úgy

Miss Universe is autogram-délelőttöt fog tartani az Aradi Közlöny szerkesztőségében.

Szeptember 18-án lesz ítélet a Tuka-perben.

Befejezték a bizonyítási eljárást. — Hétfőn titkos ülés lesz, amelyen a katonai szakértőket hallgatják ki. — Száz tanut hallgattak ki a tárgyalás folyamán.

Pozsonyból jelentik: A Tuka-per mai tárgyalásán Hanzalik újabb kihallgatására került a sor. Hanzalik élénken tiltakozott az ellen, hogy elmebajos volna és azt mondotta, hogy

a nagyszombati elmeorvosintézetbe azért ment vissza, mert az irodában nélkülözhetetlen volt.

Benkő körorvos azt vallja, hogy Hanzalikon súlyos idegbajot fedezett fel és a család kérésére kiadta a bizonyítványt, hogy elmebajos.

A védelem előterjesztésére kihallgatták azokat a rendőrtiszteket és vizsgálóbírókat, akik Steger mérnök első kihallgatását vezették, mert a védelem szerint lelki pressziót gyakoroltak a tanura.

Az elnök ezután a bizonyító eljárást befejezteknek nyilvánította. Holnap és szombaton a periratokat fogják felolvasni,

hétfőn titkos ülés lesz, amelyen a katonai szakértők mondják el a véleményüket.

Gyomorrontás, gyomorégés, fejfájás,

rendetlen székelés esetén ne használjunk más mint dr. FÖLDES-féle SOLVO hashajtó pirulát. A legjobb vértisztító és epehajtó szer. — Kapható dr. Földes gyógyszerárán.

Szeptember 5-én az ügyész, 6., 7. és 9-én a védők mondják el perbeszédeiket.

Az ítélet valószínűleg 18-án lesz.

A perben száz tanut hallgattak ki és ezeknek tanuköltsége 20—25.000 csehkoronát tesz ki. A védelem részéről bejelentett tanuk a napidijajukról lemondottak, Belánszky ezzel szemben igényt tartott a napidijra és így egyedül számára 2000 csehkoronát állapítottak meg.

Pozsonyból jelentik: A Tuka-tárgyalás folyamán Ottlik védő kéri Steger mérnök vallomásával kapcsolatban Henzl vizsgálóbírónak, Pinkercék rendőri referensnek és Kubán rendőrségi titkárnak kihallgatását. Azzal indokolja kérelmét, hogy meg van győződve, miszerint Steger lelki pressziók alatt tette meg vallomását. Félórai tanácskozás után a bíróság helyt ad a kérelemnek és azonnal megkezdte Henzl vizsgálóbíró kihallgatását. A vizsgálóbíró kijelenti, hogy tényleg voltak zavaros momentumok Steger vallomásaiban, azonban a tanura semmiféle lelki pressziókat nem gyakoroltak.

Elnök: Ki volt jelen Steger kihallgatásánál?

Henzl: Rajtam kívül Kubán rendőrségi titkár.

Elnök: Mért volt szükség a rendőrtiszt jelenlétére?

Henzl: A nyomozás érdekében tartottam szükségesnek a jelenlétét.

Ezzel a vizsgálóbíró kihallgatása véget ért és utána Pinkercék rendőrtisztviselő hasonló szellemű vallomást tett.

Az aradi magyar algimnázium a volt Kazinczy-uccába költözik.

Bucurestiből megerősítik az Aradi Közlöny mai híradását, amely szerint megszűnik a Hasszinger-uccai magyar leánypolgári és a Ferenc-téri algimnázium beolvad a Iosif Vulcanba. — Mihulin Miklós főigazgató szerint egy igazgatója, de külön-külön tanári kara lesz a két intézetnek.

Nem építik le a magyar algimnázium tanári karát.

(Arad, augusztus 29.) Az Aradi Közlöny jelentette egyedül, hogy a Str. 29. Decemvrie (Hasszinger) uccai polgári leányiskolát egy miniszteri rendelet értelmében beolvasztják a Ghíba Birta leánygimnáziumba. Ugyanekkor közzöltük azt a szenzációt is, hogy a Ferenc-téri magyar tagozatu algimnáziumot terv szerint a Iosif Vulcan (Kazinczy) uccai algimnázium épületébe helyezik, illetve a két intézetet szintén egybeolvasztják. Az többi hír még tegnap nem került konkrét formában nyilvánosságra, ezért telefonon megbiztuk az Aradi Közlöny bucuresti-i munkatársát, hogy érdeklődjék, megfelel-e a híresztelés a valóságnak. Ma délelőtt megérkezett a telefonválasz, amely szerint

kedden a közoktatásügyi minisztériumban értekezlet volt, amelyen valóban elhatározták a két aradi algimnázium összeolvasztását. Az erre vonatkozó rendelkezést azonban még nem adta ki a minisztérium.

Ma délután Bucurestiből Aradra érkezett Mihulin Miklós, a Ghíba Birta leánygimnázium igazgatója, aki kijelentette, hogy szeptember elsejétől a Hasszinger-uccai iskola növendékében folytatják tanulmányaikat. A két algimnázium összehelyezéséről pedig a következőket jelentette ki:

— Bucurestiben hallottam arról, hogy a két aradi algimnáziumot egy épületbe helyezik. Tudomásom szerint ex már befejezett tény, de a hivatalos intézkedés még nem történt meg. Le kell azonban szögezni, hogy nem a két iskola egybeolvasztásáról lesz szó, hanem arról, hogy a két algimnáziumnak felesleges olyan hatalmas épületet fentartani és ezért egy épületbe, a Iosif Vulcan-uccai gimnáziumba helyezik.

A Ferenc-téri iskola egyszerűen beköltözik a másik épületbe és teljes tanári karával tovább folytatja működését.

— Tudomásunk szerint a két iskolának ebben az esetben egy igazgatója lesz, így mégis csak egybeolvasztás jellege van az intézkedésnek.

— En is úgy tudom — felelte az igazgató — hogy egy igazgató vezetése alatt fog működni a két intézet, de ez nem jelenti azt, hogy egyik vagy másik veszít autonóm jogából. Ismétlem, a magyar tagozatu algimnáziumnak, mint Bucurestiből tudom, teljes tanári kara megmarad, csupán arról lenne szó, hogy egy igazgató vezetése mellett, egy tanári szobában helyezkednének el a két intézet tanárai.

— Ki lenne az új igazgató?

— Különböző kombinációkat hallottam, de erre a kérdésre választ nem adhatok.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Dohánytőzsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppenheimer-ház.)

Juhász Gábor fűszertüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltűnően meg fog jelenni.

— Mi történik a Ferenc-téri iskola épületével?

— Ugy tudom, hogy a Szabadság-téren levő leány-kereskedelmi helyezik oda. Ezt az iskolát fejleszteni kívánja a tanügyi kormány és talán már jövőre leány-kereskedelmi internátus is lesz a Ferenc-téri iskola épületében.

Kommunista tüntetés készült ma Temesváron

Müller Kálmán és társai érdekében történt a tüntetés. — Kilenc munkást letartóztattak.

(Temesvár, augusztus 29.) A temesvári sziguranca tegnap éjjel kilenc munkást tartóztatott le, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy kommunista propagandát folytatnak. A letartóztatott munkásoknál házkutatást tartottak és külföldi kommunista röpiratokat, újságokat és írógépen írt felhívásokat találtak.

Az iratokból kitudott, hogy a kommunisták

— Más tanügyi szenzációt hozott magával Bucurestiből főigazgató ur?

— Csak azt még, hogy most folynak a tanári áthelyezések, ami Aradot csak annyiban fogja érinteni, hogy néhány olyan tanár hagyja el a várost, aki maga kérte a minisztériumtól áthelyezését. Még azt megírhatja, hogy holnapután lejár a beiratkozások terminusa és ez idén feltűnő hanyagsággal jelentkeznek a beiratkozók. Augusztus 31-től pedig csak azok vehetők fel az iskolákba, akik felvétel iránt a temesvári főigazgatósághoz folyamodtak és megkapták az engedélyt.

Eddig tartott a beszélgetés, de mindent megnyugtató momentum mellett Arad magyarsága érthető aggodalommal kíséri a magyar nyelvű algimnázium elhelyezését a Iosif Vulcan-uccai iskolába.

a mai napra tüntetést terveztek Temesváron, mert ma került volna sor a letartóztatott kommunisták törvényszéki tárgyalására.

Azonkívül a letartóztatottak érdekében fél óras szimpátia-sztrájkra hívták fel a temesvári munkásságot. A letartóztatottakat átkísérték az ügyészség fogházába.

Megegyezéssel ért véget a hágai konferencia.

A németeket kapacitálják, hogy egy összegben fizessék a költségeket. — Írásban is megállapodtak a Rajna-vidék kiürítésének körülményeiről.

Hágából jelentik: Briand, Henderson és Stresemann ma megbeszélést tartottak és valószínűnek látszik, hogy a megszállás szeptember elseje utáni költségei tekintetében megegyezés jön létre. A németek végül is hajlani fognak arra, hogy egy összegben fedezzék a költségeket. Megelőzően Briand levelet intézett Stresemannhoz, amelyben hangsúlyozza, hogy a Young-terv messze menő engedményeket tett Németországnak és

ha Németország továbbra is ellenkezik, egyedül fogja viselni azt a következményt, hogy a konferencia eredménytelenül oszlik szét.

A politikai bizottság ma délben ülést tartott. Valószínűleg megállapodnak abban, hogy a harmadik zóna kiürítése 1930. június 30-tól kezdődjön meg. A konferenciát pár napon belül befejezik és Henderson Hágából szombaton Genfbe utazik.

Hága. A politikai bizottság mai ülésén írásban megszövegezett megállapodás jött létre a Rajna-kiürítés kérdésében és ezzel a bizottság működése végetért. A megegyezésnek első pontja a következő:

A három megszálló hatalom megállapodott abban, hogy a tényleges kiürítés szeptember közepén megkezdődik. A belga és angol csapatok műveleteik megkezdésétől számított három hónapon belül visszavonulnak, a francia csapatok ugyanezen idő alatt kiürítik a második zónát. A harmadik zóna kiürítését azonnal megkezdik, amint a Young-tervezet ratifikálása a német és francia parlamentben megtörténik, miáltal a Young-tervezet életbe lép. A kiürítés folytonos lesz, megszakítás nélkül és olyan gyorsan kell annak megtörténni, amint azt a fizikai körülmények megengedik. A kiürítésnek nyolc hónapon belül az említett időponttól minden körülmények között 1930. május végéig be kell fejeződnie.

Enyhült a helyzet Palesztinában.

Hatezer angol katona van Palesztinában. — Lefegyverezték a kormányzósági tisztviselőket.

Jeruzsálem. A helyzetet ma már általában sokkal nyugodtabban itélik meg, mint a múlt napokban. Jeruzsálembe és Haifába körülbelül 4000 főnyi angol katonaság érkezett és ezzel az itt tartózkodó angol katonaság száma 6000-re szaporodott. Ezt a fegyveres erőt tökéletesen elegendőnek tartják arra, hogy három ország nyugalmát mindenesetre fenntartsa.

Angol vezető körök kizártnak tartják, hogy egy általános arab mozgolódás, eset-

leg zendülés követné ezeket az eseményeket.

Már annyira optimisztikusan ítélik meg a helyzetet, hogy a kormányzósági tisztviselőktől, akiket a napokban lefegyvereztek, ismét vissza kérték a fegyvereket.

Az egész Palesztina területén beszüntették a lapok megjelenését és a lakosság most csak a hivatalos angol közleményekre van utalva. Az angol közlemények az arabok mozgalmát két különböző politikai párt veres világlongásának minősítik.

DOLORES DEL RIO

legjobb és legszebb filmje

RAMONA

énekbetéttel.

MA, PÉNTEKEN

AZ APOLLOBAN Olesó 10, 15, 20 és 25 lejes helyárrakkal AZ URANIABAN

MA, PÉNTEKEN UTOLJARA

GRETE MOSHEIM

A bimbófakadás és VIII-ik osztály főszereplőjével

A 17 ÉVESEK

A serdülő ifiúság titka.

AZ URANIABAN

Mirto államtitkár közvetít az Astra-gyári sztrájk ügyében.

A belügyi alminiszter ma délelőtt váratlanul Aradra érkezett és megkezdte a közvetítő tárgyalásokat. — Kihallgatáson fogadta a gyár vezetését, valamint a sztrájkoló munkások megbízottait. Az államtitkár elhárította a resicai sztrájkot.

Mirto Ede dr. nyilatkozott az aradi sajtónak.

(Arad, augusztus 29.) Ma délelőtt egy órakor váratlanul Aradra érkezett dr. Mirto Ede belügyi államtitkár, aki az Astra-gyári sztrájk ügyében jött vizsgálatot lefolytatni. Az államtitkár érkezéséről dr. Lázár Ágoston alispán értesítést kapott ugyan, azonban teljesen bizonytalan volt az érkezés ideje. Az alispánnak déli egy órakor ülése lett volna a Mezőgazdasági Kamarában s néhány perccel egy óra előtt dr. Lázár Ágoston elindult a prefekturáról. A lépcsőn visszakiáltott az egyik irodakísasszonynak:

— Ha véletlenül közben megérkezne a miniszter ur, hivassanak azonnal el az ülésről. Ezekre a szavakra felfigyelt egy közép-termetű, szürkeruhás ur, aki felfelé haladt a prefektúra lépcsőjén és aki odafordult az alispánhoz:

— Rólam van szó? Mirto államtitkár vagyok.

Előkerítik a tárgyaló feleket.

Lázár Ágoston dr. alispán nyomban bevezette hivatalába a Temesvár felől érkezett alminisztert, aki azonnal megkezdte munkáját. Felszólítására az alispán telefonon a prefektúra hívta Moga Romul dr. rendőrprefektust, Ciorescu Tache szigurancafőnököt és Popescu Péter munkaügyi inspektort, kik részletes referációt adtak az Astra-gyári sztrájk-ról. Az alminiszter főleg aziránt érdeklődött, hogy a sztrájk tisztán gazdasági indokból keletkezett-e, vagy pedig közrejátszott-e abban valami politikai motívum. Amikor Mirto dr. alminiszter megkapta a szükséges felvilágosításokat, ama óhaját nyilvánította, hogy a munkások vezetőivel beszéljen. Elküldöttek a munkások egyik vezetőjének, Radix Károlynak a lakására, ahol a vezetőség három tagját találta meg. Radix kijelentette, hogy délutánra összehívja a tárgyaló-bizottságot és azzal együtt keresi fel a minisztert. Erről jelentést tettek Mirto dr.-nak, aki kérte, hogy egyelőre a három munkásvezető keresse fel. Pár pillanat múlva autón elhozták Radix Károly, Petan Antal és Klug János munkásvezetőket.

Az alminiszter nyomban fogadta a munkások vezetőit, akiket az alispáni váróteremben hallgatott meg. A jegyzőkönyvet a miniszter titkára, I. Serbanescu vezette. Közben háromnegyel három órakor megérkezett az Astra-gyár vezetősége: Vigyázó László vezérigazgató, Petrescu Miklós igazgató és Reiter Iván főmérnök. A tárgyalások egészen fél négy óráig folytak, majd rövid ebédszünetet tartottak. A miniszter kifejezte a munkások előtt ama óhaját, hogy délután négy órára az egész tárgyaló-bizottság keresse el. Egyben a gyárvezetőséget kérte meg arra, hogy a tárgyalásokról felvett jegyzőkönyveket mutassák be.

Egyik fél sem enged.

Délután fél öt órakor már az alispáni hivatalban volt az alminiszter. A váróteremben már ott várta a munkások tárgyaló-bizottsága amellyel nyomban megkezdte a megbeszélést, arravonatkozólag, miképpen lehetne a helyzetet rendezni.

A munkások kifejtették, hogy nem ragaszkodnak a kért százalékhoz, azonban valamilyen emelést megkívánnak.

Később újból megjelent a gyár igazgatósága, amely viszont kifejtette, hogy a mai gazdasági helyzetben nem tud adni semmiféle béremelést. Statisztikai adatokkal kívánta igazolni az igazgatóság, hogy az Astra-gyár fizeti a legnagyobb bért az egész országban.

lekkel folytatott egészen este kilenc óráig tartottak s ez idő alatt Mirto dr. arra igyekezett rábírni a munkásokat, hogy vegyék fel újból a munkát és folytassák tovább a tárgyalásokat az igazgatósággal.

Erre azonban a munkások nem voltak hajlandók.

Este kilenc órakor az alminiszter fogadta a sajtó képviselőit.

— Miniszter ur, — hangzott az első kérdés — a célt ismerjük, amiért Aradra jött és most arra kérjük, hogy az eredményről tájékoztasson bennünket.

— A célt nem ismerik — mosolygott az alminiszter — mert átutazóban voltam csak. Eredetileg Resicán és Aninán voltam, ahol az ottani helyzetet tanulmányoztam. Ma reggel telefonon beszélgettem Bucurestivel és hallottam, hogy itt sztrájk tört ki. Erre megszakítottam az utamat és Aradra jöttem, hogy békét próbáljak teremteni.

„Ha itt lettem volna...”

— Véleményem szerint — folytatta Mirto dr., — a sztrájkban mindkét fél, a gyárvezetés és a munkásság is hibás, mert nem volt meg a kölcsönös türelem ahhoz, hogy letárgyalják ezt a kérdést.

Nem volt tehát helye a sztrájknak, amely elhamarkodott dolog volt és — azt hiszem ha itt vagyok a tárgyalásokon, a sztrájk nem is tört volna ki.

Zsidóellenes hangulat az orosz vörös hadseregben.

Ukrajnában pogrom fenyeget. — A parancsnokok zsidóüldözésre szólítják fel a katonákat.

Rigából jelentik: Az ukrán állami rendőrség a P. M. R. az orosz rendőrség moszkvai központjához, a G. P. U.-hoz feltűnő jelentést intézett

az antiszemita szellemnek a vörös hadseregben való terjedéséről.

A jelentés különösen a parancsnokokat és a politikai komiszárokat teszi felelőssé az antiszemitizmusért és megállapította, hogy ők azok, akik a vörös hadseregben a zsidóellenes gyűlöletet szítják.

Az ukrán államrendőrség ismételt megállapította, hogy a legénységi iskolákban most már egész nyíltan antiszemita szellemben történik a nevelés.

A 9. tüzérhadosztály parancsnoka egész odáig ment, hogy a tanítási órák alatt katonáit zsidóüldözésre szólította fel és visszakívánta a nagy pogromok idejét.

A smielai 205. gyalogezredben az antiszemita szellem már annyira befészkelte magát, hogy az ezred zsidó katonáit másvallású bajtársaik állandóan gunyolják és üldözik. Hasonló a szellem a tyraspoli 152. gyalogezredben és a legrosszabb a

Az eredmény kisebb, mint ahogy gondoltam, mert a munkások nem akarják felvenni a munkát, míg béremelést nem kapnak, viszont a gyárigazgatóság a gazdasági helyzetre hivatkozva, nem akar béremelést adni. Most nem tehetek mást, minthogy mindkét fél adatait a minisztertanács elé terjesztem és felül fogjuk vizsgálni a helyzetet.

— Mit gondol a Miniszter Ur, gazdasági megmozdulás ez, vagy pedig része van-e benne a politikának. Nyugodt lehet-e Arad közönsége?

— Az eddigi tapasztalataim szerint gazdasági okok idézték elő a sztrájkot és

a város teljesen nyugodt lehet, mert semmiféle zavargások nem lesznek.

A munkások képviselői biztosítottak arról, hogy ez tisztán bér-differenciából eredő legális sztrájk.

Resicán nincs sztrájk.

— Resicán és Aninán is hasonló volt a helyzet?

— Nem, — válaszolta az alminiszter — az sokkal nehezebb volt, mert ott mélyebb eltérés mutatkozott a két álláspont között. Ott egész sereg differencia mutatkozott, nemcsak a bér, hanem a kollektív szerződés alkalmazása körül.

De ott is elintéztem a kérdést, annyiban, hogy a kitörni készülő sztrájk abbamaradt és a munka nyugodtan folyik.

A munkásokkal folytatott tárgyalások rendkívül nehéz feladatnak bizonyulnak, mert az anyagi kérdéseken kívül figyelembe kell venni lelki motívumokat is.

A késő esti órákban kérdést intéztünk az Astra-gyár vezetéséhez a sztrájk ügyében és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A gyár igazgatósága kifejtette Mirto dr. belügyi államtitkár előtt, hogy a mai viszonyok között nem tud béremelést adni. Ezt statisztikai adatokkal is alátámasztottuk. A kollektív szerződés egyéb pontjaira nézve már megegyeztünk és bármikor hajlandók vagyunk azt életbeléptetni, a jelenlegi bérek mellett.

helyzet. Szovjetukrajna fővárosában, Charkovban, a 69. gyalogezredben, ahol napirenden van a zsidó vallású katonák üldözése és minden eszközzel felhasználnak arra, hogy a zsidókat minden eszközzel kiüldözzék a vörös hadseregből.

Az Ananieroban állomásozó 283. gyalogezrednél külön „antiszemita” cellák vannak és a zsidóellenes mozgalom élén itt Urasoff, az ezredparancsnok fivére áll, aki legutóbb több ukrán városban megtartott népgyűlésen a zsidók lemészárlására uszított. Egyik beszédében, a hallgatóság lelkesedése közben a következőket mondotta:

— Eddig is öltem a zsidókat, most is ezt teszem és a jövőben sem fogok másképp cselekedni!

A P. M. R. ellenintézkedéseket kér a rendőrség központjától és a vörös hadsereg megtisztítását a zsidóellenes elemektől. A jelentés szerint sürgős beavatkozásra van szükség, mert

az a veszély fenyeget, hogy Szovjetukrajnában nagy pogromok fognak kitörni.

A jelentés tehát azt bizonyítja, hogy Szovjet-orszország semmiben sem különbözik a cári Oroszországtól — az antiszemitizmus tekintetében.

VÁROSI MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZAK MŰSORA

Vasárnap, szeptember 1-től kezdve d. u. 5, 7 és 9 órakor

„CENTRAL” mozgóban Str. Russu Sirlanu, volt Aulieh L. 1000

„WINGS”

A szárnyas ember szimfoniája.

Főszerepben:

Olara Bow, Charles Rogers, Richard Arlen

Vasárnap, szeptember 1-től kezdve

Annepélyes megnyitó

„E L I T” városipleti mozgóban

Tolsztoj világhírű regénye nyomán

Az élő holttest.

Fősz.: W. Pudcwkin és Mária Jacubini.

H I R E K.

Letartóztattak egy csekkhamisító operaénekest.

A marseillei Opera baritonistája öt éven át többmillió frank értékű csekket hamisított. — Minden pénzt egy énekesnőre költött, akibe halálosan szerelmes volt.

Marseilleből jelentik: Öt évi nyomozás után letartóztatták Marcaillt, a marseillei opera biritonénekesét és Lazaret Marius litografust, akik öt éven át hamisítottak csekket, utalványokat, tízezer frankos nemzetvédelmi kötvényeket és egyéb értékpapírokat.

Egyedül a nemzetvédelmi kötvényekben 3 millió frank forgalmat csináltak. — Az értékpapírokon kívül utleveleket is hamisítottak.

A rendőrségen történt kihallgatás alkalmával Marcaill elmondotta, hogy 1924-ben, amikor már férjhezadó leánya volt, halálosan beleszerelt a marseillei opera egyik énekesnőjébe. A nő hidegen fogadta közeledését és ettől kezdve minden törekvése az volt, hogy mint énekes, a nő közelében lehessen és a bűnös uton szerzett pénzt teljes egészében a nőre költötte. Büntársaik vannak, akiknek nyét nem akarják elárulni.

— **Bocu Severt új beosztásra kombinálják.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint a kormány külön hivatalt állít fel a telepítési ügyek vezetésére. Az új hivatal élére Camarasescut és Bocu Severt emlegetik.

— **Egy bucuresti-i ügyészt halálra gázolt a villamos.** Bucurestiből jelentik: Pollzu bucuresti-i városi ügyészt ma délelőtt halálos szerencsétlenség érte. A Bratianu-szobor előtt le akart ugrani egy mozgásban lévő villamoskocsiról de olyan szerencsétlenül, hogy a kerek alá került, amelyek halálra gázolták.

— **Egy román újságíró francia kitüntetésé.** Bucurestiből jelentik: Párisi jelentés szerint a francia köztársaság elnöke a becsületrend tisztijelvényét adományozta Fagure D. Emil bucuresti-i újságírónak, a Lupta főszerkesztőjének. Fagure egyike a legtekintélyesebb bucuresti-i újságíróknak és elnöke a műbírálok egyesületének.

Hétfőn megnyílik!!!

— **Németországban bevezetik a dohánymonopóliumot.** Berlinből jelentik: Hilferding birodalmi pénzügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy Németországban dohánymonopóliumot vezet be. A miniszter meghagyására a pénzügyminisztérium kodifikáló hivatala már el is készítette az erre vonatkozó törvényjavaslatot. A kabinet azonban mindeztideig nem foglalkozott együttes ülésén ezzel a nagyfontosságú tervvel. Bizonyos, hogy Németországban a dohánymonopólium a legnépszerűtlenebb dolgok közé tartozik és a Reichstag erősen ellenzi majd a kormány tervét.

— **Aradi cserkészek táborozása a Marosparton.** Az aradi cserkészek engedélyt kértek a város vezetőségétől arra, hogy vasárnap délután és este a Marosparton táborozhassanak és tűzijátékot rendezhessenek. A város megadta az engedélyt.

Az aradi Dacia és Városi kávéház egységes vezetése alá kerül.

Egy érdekeltségbe tömörül a Dacia és Városi kávéház, valamint a Kánya- és Központi étterem. — 5 millió alaptőkével részvénytársaság alakul Zsedely István vezetésével. — A kávéházi tröszt nem fogja mérsékelni az árakat.

(Arad, augusztus 29.) Az utóbbi időben sok szó esett Aradon arról, hogy a város két legnagyobb kávéháza: a Dacia és a Városi kávéházak a hozzájuk tartozó Központi- és Kánya-éttermekkel együtt egy érdekeltségbe tömörülnek, oly módon, hogy az eddigi tulajdonosai: Zsedely István, Leipnicker Andor, Scheer Elemér a Dacia és a Központi étterem, illetve Karácsonyi Sándor és Dóme a Városi kávéház és a Kánya-étterem tulajdonosai közkereseti társaságot alapítanak és üzemeiket együttesen vezetnék, amivel főképpen az éles konkurrencia megszüntetését és a rezsiköltségek csökkentését kívánják elérni.

A közelmúltban az a hír terjedt el, hogy a tárgyalások már annyira előrehaladott stádiumban vannak, hogy a tulajdonosok között az elvi megegyezés létre is jött, s most csak a szerződés írásbeli lefektetése van hátra. A hír arról is tudott, hogy ez is néhány napon belül megtörténik és szeptember 1-től kezdődőleg a két kávéház és a két étterem már az új rezsimben folytatná üzemét.

Értesülésünk szerint az elvi megegyezés a tulajdonosok között valóban megtörtént, szeptember elseje azonban még korai dátum a közös üzem megindítására, mert addigra nem fog elkészülni az írásbeli megállapodás, melynek egyébként a tartalma igen érdekes. Eszerint az öt tulajdonos 20—20 százalékos erejéig vállalna részesedést a közkereseti társaságban és így a Dacia 60 százalékkal, a Városi kávéház pedig 40 százalékkal szerepelne a trösztben, amely azonban, ha nem betéti, hanem részvénytársasági alapon jönne létre, akkor **ötmillió lej részvénytőkével alakítva meg, Zsedely István vezérigazgatója mellett.**

Ez az érdekes tranzakció a közönséget egy szempontból érdekli különösképpen, hogy

vajjon a rezsicsökkenéssel párhuzamosan a kávéházi árak redukálása is bekövetkezik-e. Épen ezért beszélgetést folytattunk az ügyben egyik főérdekelte személyel, Zsedely István-nal, aki erre vonatkozólag a következőket jelentette ki munkatársunknak:

— A még mindig tárgyalás alatt levő tranzakció létrehozása valóban már régebben foglalkoztat bennünket és igaz az is, hogy a rezsicsökkenést kívánjuk vele elérni és személyzeti, bevásárlási és egyéb külön-külön nagyobb terheket jelentő költségeket akarjuk az együttműködéssel lespasztani. Példának mondom: több ízben előfordult az, hogy mindkét kávéház meghosszabbította a zárórát. A munka azonban oly csekély volt, hogy egy kávéháznak is kevés, főleges tehát, hogy mindkét kávéház nyitvatartson és a villanyköltségeket emelje. Elég ekkor ha csak az egyik kávéház lépi túl a zárórát, a másik bezár, a záróra utáni közönségnek igazán mind egy, hogy melyik kávéházban várja be a hajnali órákat.

Ezután azt kérdeztük meg Zsedelytől, hogy a trösztbetömörülés meg fogja-e teremteni a már régen aktuális árcsökkenést a kávéházakban. Zsedely ennek kapcsán ezeket mondta:

— A jelenlegi gazdasági körülmények, az adóterhek súlyosbítása folytán szó sem lehet az árak mérsékléséről. Két esztendeje nem volt Aradon áremelés a kávéházakban, azóta pedig a minket érdeklő cikkek megdrágultak s különösen az adó horribilisre emelkedett. Tehát egyáltalán nem áll módunkban árcsökkenést véghezvinni és ezt a még — mondom — tárgyalás alatt levő és csak esetleg létrejövő közös üzemvezetés sem teremtheti meg.

Megalakult a román nemzetközi bankvállalat.

Kétszázötven millió alaptőke, 15 milliárd külföldi hitel. — Argetoianu lesz az új bank elnöke.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Lupta szerint a román nemzetközi bankvállalat, amely ellen Bratianu Vintila olyan élesen állást foglalt, Argetoianu újabb berlini tárgyalásai folytán megalakult. A

banknak 250 millió lej alaptőkéje lesz és 15 milliárd külföldi hitelt fog élvezni.

Az igazgatóság elnöke Argetoianu lesz, tagjai pedig Garoflid és Manolescu, továbbá a londoni és berlini pénzügyi világ kiemelkedő személyiségei. A bank október elsején kezdi meg működését.

— **Mi kell ténchez.** A newyorki Ransellaer-társaság miután megállapította, hogy a tánc áldozatokat is szed, foglalkozni kezdett e kérdéssel. A tanulmányból kiderült, hogy a charlestonhoz 11.33 kalória kell, a blackbottomhoz 18.96 kalória, a fox-trotthoz 4.78 kalória, a shimmihez 4.02 kalória, a polkához 7.56 kalória s a mazurkához 10.87 kalória.

Ruttkay & Botye

— **Képtárlat az amerikai gőzöskön.** Oslóból jelentik: Érdekes ötletet valósítottak meg a norvég festőművészek. Miután az országban rendezett képtárlatok nem végződtek a várt eredménnyel, elhatározták, hogy az Amerikába induló hajókon rendeznek kiállítást az utasok részére. Seeberg tengerészhadnagy létrehozta a megállapodást és az első ilyen hajó a Stavangerfjord lesz, amelyen a kiállítást rendezik. Augusztus végén jár le a képek beküldésének terminusa, mert augusztus 30-án indul a hajó Amerika felé. Művészi körökben nagy érdeklődéssel várják az új kiállítási módszer eredményét.

fehérnemű kelengye vállalat

— **Mérges kigyók lepték el Csernovitz környékét.** Csernovitzból jelentik: Az óriási hőség következtében a környéken elszaporodtak a mérges kigyók. Eddig is számos halálos és életveszélyes kigyómarás történt. A hatóságok minden intézkedést megtettek a hullók gyors kiirtása érdekében és hogy a lakosságot minél előbb megfelelő ellenmeggel lássák el.

— **Revolvères merénylet egy személyvonat ellen.** Bucurestiből jelentik: A 110. számú személyvonat ellen tegnap ismeretlen tettesek revolveres merényletet követtek el. A merénylet Carca és Pielesti állomások között történt. Az egyik golyó az arcán megsebesített egy katonát, akit súlyos állapotban szállítottak a balti-i kórházba. A merénylet kézrekerítésére a csendőrség széleskörű intézkedéseket foganatosított.

Szeptember és október havában

50 %-os kedvezmény Lippalüreden;

Napi panzló: szoba, fürdő és étkezés Lei 165.—

Páratlan gyógyhatással bír: szívhajóknál, érmezesedés, reuma, idegbajóknál, vérzékenyeknél, különösen női bajóknál.

Telefon 70.

ERZSEBET SLAGERMOZGO

Telefon 70.

MA KETTÓS MŰSOR!

Ma d. u. 5, 7 és 10-kor olesó helyárrakkal

MA KETTÓS MŰSOR!

Petrovics Szevetiszláv és Alice Terry-vel:

Dosztojevszki regényel

LON OHANEY és Barbara Bredford-al:

Allah kertje.

Félkegyelmű.

Ninosen annál poloska,
Kinél LOVAS kiltja:

Arad, Strada Oltuz (Mlés-uca) 111.

— Felhívás. Az első rendőrségi kerület vezetője ezúton hozza az érdekelteknek tudomására, hogy a hadügyminiszter folyó évi június hó 12-iki, 71. számú körrendeletét, amely szerint, mindazon orvos, állatorvos és gyógyszerészek, akik rendelkeznek ama jogokkal, amelyek az 1924. évi szeptember 15-iki 1307. számú közegészségi törvény 9. szakaszában említve vannak, jogukban áll előléptetésüket kérni, tekintet nélkül arra, hogy milyen rangot viseltek a katonaságnál. A kellő felvilágosítást az első kerület 41. számú szobájában, alólírott ad. Az első kerület vezetője: **Dejesanu Ioan.**

— Egy növény, mely a föld alatt burgonya, a föld felett paradicsom. Londonból jelentik: A Morningpost jelenti Massachussettsből, hogy egy tudós husz évi kísérletezés után, olyan növényt termelt ki, amely a föld alatt burgonyát, a föld felett paradicsomot terem. A növénynek két termőgumója van, amelyek teljesen hasonlósak egymáshoz. A növény, tíz láb magas.

— A Romániai Grajkai Munkaadók Szövetsége f. é. szeptember hó 8-án, délután 3 órakor Nagyváradon a Kereskedelmi csarnokban tartja rendes évi közgyűlést.

— Beiratások a Városi Zenedében szeptember 1-től 4-ig délután 3—5, Tandij évi 3000 lej, beiratási díj 200 lej.

— Dr. Silarau Pál, a tudószanatórium igazgató-orvosa szeptember 1-től ismét 11—1 d. e. és 3—5-ig d. u. rendel (Str. Mejanu 4., I. em.)

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral I pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Pesti primadonnák lözversenye. Érdekes versenyt rendezett néhány ismert pesti színésznő az elmúlt héten. Versenyrekeltek, ki tud közülük legjobban főzni. Erről az érdekes és izgalmas mérkőzésről közöl képes beszámolót a Színházi Élet új száma, amelynek tartalmából kiemeljük a következő cikkeket: Fedák Sári elmondja nyári autóturájának történetét; Az aszszonyszívek bálványá: John Gilbert nyilatkozik házasságáról; A film forradalma: a rádió-mozl. Érdekes statisztika a pesti színésznők és színészek nyaralásáról. Darabmelléklet: a Fővárosi Operettszínház szenzációs amerikai szindarabja: „A Pók.” Nagy Divat-, Autó-, Társaság-rovat. Két kottasláger, gyönyörű mélynyomású képek teszik érdekessé és változatossá a Színházi Élet e heti új számát, amelynek ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-uca 10. sz.

Irodalom és művészet

* Budapest műsora. Royal-Orféum: „Arany-madár”, Zerkovitz—Harmath operettje 3 képből. Renato Feruccio, Eggert Mártha, Sugár Flóri, Érczkövy, Iványi, azonkívül Lilly és Emmy Schwarz, The Hakens, Nicolai Sinkovszky, stb. Kezdete fél 9 órakor, vásár- és ünnepnap d. u. fél 4 órakor.

* Szendrey Mihály összeállítja társulatát. Szendrey Mihály aradi színház igazgató általában elkészült új társulatának megszervezésével és a társulat alapjait képező erőket már lekötötte. A mai napon megkérdeztük Szendrey Mihályt, hogy az új társulatról egyet-mást megtudjunk. Az igazgató kijelentette, hogy egyelőre neveket még nem mondhat, de már a szervezkedésen az utolsó simítások folynak és különösen a prózát erősítette meg az amugy is bevált és most felfrissített operettegyüttes mellett. Eszerint a társulatnak kettős operettgarnitúrája lesz, illetve minden szerepkörre kettő-kettőt szerződötött a direktor. Így két primadonnát, két szubrettet, két bonvivánt és két táncoskomikust. Új főrendező jön, új rendezőt kap a dráma is, amelynek együtteséből tavalyról ugyiszólván egy-kettő marad meg s helyettük kitűnő erőket hozott az igazgató. A társulat napokra ígerte szintársulata nyilvánosságra hozatalát. Itt írjuk meg, hogy az igazgató szeptember hó második felében szándékozik ismét megnyitni a téli színház kapuit.

A Graf Zeppelin huszonegy nap alatt repülte körül a világot.

Az óriási léghajó ma délben megérkezett kiindulási helyére: Lakehurstba. — A Graf Zeppelin 32.000 kilométeres utat tett meg. — Vasárnap a léghajó hazatérül Friedrichshafenbe. — Háromszázezer ember ujjongott a Graf Zeppelin megérkezésekor.

Aradon is hallható volt Eckener dr. rádióüzenete a német néphez.

Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelin útja valóságos diadalut Amerikán keresztül. Minden városban, amely felett a léghajó elrepül, embertömegek várják és lelkes hurrázással ünneplik. Az amerikai lapok a technika csodájának nagy műveként emlegetik a Graf Zeppelin teljesítményét. A lapok szerint amikor a léghajó Chicago felett repült el, orrával szinte merőlegesen a föld felé hajlott és úgy üdvözölte a város lelkes közönségét, majd pár perc múlva továbbshant és eltűnt a látathatáron.

Lakehurstban az összes, a repülőtérré vezető utak feketék az embertömegektől. Sokan rászánták magukat, hogy egész éjszakán át várják, míg a Graf Zeppelin megérkezik. A repülőtéren 450 tengerészkatona várja a léghajót, hogy a kikötésnél segítsenek. Érdekes, hogy

két utas Los-Angelesben leszállt a legújóról és repülőgépen, illetve autón igyekeztek megelőzni a Graf Zeppelint, amivel teljesen új rekordot állítanak fel a világmegkerülő utazás tekintetében.

Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelin útjának utolsó részét abszolválta és közep-európai időszámítás szerint ma délben 13 óra 12 perckor megérkezett Lakehurstba. A kikötés 14 percig tartott és a Zeppelint utasait 13 óra 26 perckor ismét a kiindulási helyen lépték földre. A newyorki lapok megemlékeznek arról, hogy

ma van husz esztendeje annak, hogy az első Zeppelin, az LW 6 Zeppelin gróf személyes vezetésével megjelent Berlin felett.

Amint ismeretes, ez a léghajó később leégett. Los-Angelesből az utat a Zeppelin 52 óra 4 perc alatt tette meg.

A világot a léghajó 21 nap, 7 óra 57 perc alatt szálta körül és ebből 12 nap, 1 órát és 52 percet a levegőben töltött.

A léghajó utasai Friedrichshafenben 4 és fél napot, Tokióban 3 és fél napot, Los-Angelesben fél napot időztek. A léghajó körülbelül 32.000 kilométeres utat tett meg.

Eckener dr. szombaton vonul New Yorkba és ez a bevonulás minden eddigi méretet meg fog haladni, ha csak Eckener betegsége annak arányait le nem szállítja. A lapok megírják, hogy Eckener teljesítménye negyedannyi időt vett igénybe, mint Verne fantasztikus hősének, Fogg Phileasnak útja, aki, mint ismeretes, Verne regénye szerint 80 nap alatt járta körül a földet. Lakehurstban a lelkesedés határt nem ismer.

Háromszázezer ember gyűlt össze a repülőtéren és a Newyork felé vezető orszádon tizenötezer autó állott.

* A mult elevenedik meg szeptember 1-én a szinkörben, az öreg színészek apoteozisában. Az álmok visszaszárnak. A szelidarcu, biedermeierkori nagymama, Follinusz Aurélné Csígházy Etel, az egykor széphangu, országsszerte ünneplé Kíssné-Arpássy Kata, Ladiszlay József, a legjobb Rippok egyike, Faludy Károly, a Gül Baba utó-érhetetlen Mújköja s a többiek, összesen 17-en, akik sikerrel járták végig Thália színes világának országútját, újra megjelennek a színpadon. Néhány

Az üdvözlőbeszédet Walker, Newyork polgármestere mondta. Eckener tört angolsággal válaszolt és sajnálkozását fejezte ki, hogy nem tudja angolul megköszönni a szívélyes fogadtatást és azt a szimpátiát, amellyel Amerika útját kísérte.

Ezután rádió szöveget intézett Eckener a német néphez. Ebben a következőket mondotta:

— Üdvözlöm a német népet. Ez az út azt bizonyítja, hogy a német nép méltó arra, hogy elfoglalja a világban őt megillető helyét és tetteivel akarja bizonyítani életrevalóságát. Hurrá!

Mikor a Zeppelint kikötötték, a repülőtéren a zenekar a Deutschland, Deutschland über Alles német himnuszt játszotta. Newyorkban nagy német szimpátia mutatkozik és a rádió-állomások mindenütt egész nap német dalokat adtak le.

A Zeppelin mai bevontatása a hangárba kissé nehezen ment, mert nagy ellenszéllel kellett megbirkózni. A kivételesen nagyszámu katonaságnak sikerült mégis 14 perc alatt a kikötést elvégezni.

Eckenernek a német néphez intézett szöveget ma délután 3 órakor Aradon is lehetett hallani. A léghajó zavarok miatt azonban a beszéd szaggatott volt.

Lakehurst. A Graf Zeppelint újratöltése után a léghajócsarnokba vontatták és ott kezdtek meg a kisebb sérülések kijavítását. Egyes hírek szerint az a kis sérülés, amely a léghajó kormányát Los-Angelesben érte, olyan károkat okozott, melynek kijavítása két hetet fog igénybe venni. Ezeket a híreket azonban megcáfolta Eckenernek az a kijelentése, hogy

a Zeppelin vasárnap este elindul Friedrichshafenbe utatára.

Az Associated Press egyik munkatársa a Róvetkezőket jelenti:

— Amikor a léghajót a csarnokban helyéről elhúzták, látható volt, hogy azok az elektromos vezetékek, amelyeket a Zeppelin Los-Angelesből való elindulásakor érintett, elhajlították a kormány alsó szelét, de semmiféle égési nyomokat nem hagytak maguk után.

Eckener kijelentette, hogy világmegkerülő utazásának tartama alatt csupán csak két könnyebb baleset érte.

Tokióban nyolc órán belül ki tudták javítani a sérülést és Los-Angelesben fáradtság és haj nélkül meg tudott szabadulni a Graf Zeppelin a magas feszültségű áramvezetékektől, amelyekbe a felszálláskor belegabalyodott. Végül még Eckener dr. megcáfolta azt a hírt, miszerint a közeljövőben tényleg visszavonulni szándékoznék.

percre visszaalmodják a régi dicsőséget, a forró tapsot, a lázas pillanatokat s azután vége, minden megint a múlté. De egy szép est emléke megmarad a közönségnek, színészeknek egyaránt, hogy bevilágítson a küzködéssel teli hétköznapiakba. Ha mássért nem, ezekért a percekért érdemes lesz vasárnap a szinkörbe menni, pedig ezt a kis színpompát csodásan nagyszerű műsor tétézi. Siessen mindenki megváltani jegyét a téli színház pénztárában.

HAT HENGERREL A HAVASOK KÖZÖTT

A székelyföldi katasztrófális felhősza- kadás nyomdokain.

A legkellemetlenebb családás: Tusnád. — Dömötör János mikesújfalusi kisgazda tragédiája.
— A pusztulás országútján. — Végre egy kulturhely.

Utinápló egy nyári autótúráról.

(Tusnád—Brassó, augusztus végén.) A messzi völgy felett fehér ködvonallal nyult végig két sötétzöld hegy között. Ugy festett a dolog kis fantáziával, mintha valami rejtélyes óriás hatalmasat pöfentett volna cigarettájából, amely a füst után itélve legalább akkora lehetett, mint az aradi városháza tornya.

— Ah Tusnád!... — mondta elragadtatva a szöke tengerészkapitányné és a fehér ködre mutatott. — Ott van lent a völgyben. Micsoda remek hely!... Tavaly is itt voltam.

Ebben a pillanatban őszintén irigyeltük Kaplaneknéét. Hogy ő már tavaly, mi pedig csak az idén. És akkor is csak egy napra. Legfeljebb kettőre.

Az unalom völgyében.

Az autó halkán ravaszkodott le a fenyvesektől szegélyezett serpentinre a völgybe, amely hirtelen és gyorsan sötétedett. Az volt az érzése az embernek, hogy az éjbe vágta a gépen. Ahogy még lejjebb értünk, cseperegni kezdett az eső és így 7 órakor ugyan, de ottani állapotok szerint koromsötétben álltunk meg az egyik tusnádi penzió előtt. Azt megállapítottam, úgy magamnak egyelőre, hogy a közvilágítás Tusnádon — nevenséges. Csak nevetni lehet azon a reszkető s pislálkáló „villanyon”, amely állandó kimulással ijesztget s amelynél ezerszer különb, holmi derék petróleum. Ezen a véleményen lehetett penziónk művésziesen rabló éttermésze is, mert a suta lokáiban papírgirlanokkal díszített petróleum-„csillárok” adtak rossz falusi korcsmajelleget az egész ügynek a nagyokat hunyorgató, álmos villanyvilágítás mellé. Volt két szobánk is. Amikben laktunk. Már amennyiben lakásnak lehet nevezni azt a szomorú álomnélküli órákat, amiket a nedves és bebutorozatlan odukban töltöttünk. Álomnélküliek voltak, mert bár minden ajtónál kitétetve valaki a plakátot, hogy „kérünk csendet”, meg hogy „vigyázzunk a higiéniára” mégis a penzió éttermében egész hajnalig ordított valamely nekilendült társaság. Különösen a „kapitány ur jelentem” c. magyar népdal örvendett sűrű ismétlésnek. Reggel megkérdeztük a tulajdonost, hogy mégis, miképp lehet ilyenmi, amikor vagy 40—50 fürdővendég lakik ezen a helyen.

— Kérem — mondotta — örülni kell, ha akad néhány pali, akik leadják a dohányt.

És nevetett. Hár ebben benne van az egész tusnádi mentalitás. Hátra van még a sokat emlegetett strand, amely áll tóvá csendesített, levezetett Olt-vizből, napozóból, sétányból csinos vendéglőépületekből és egy pár kabinból. A folyóvizet jó drágán mérik Tusnádon. Van szívük 40 lejt elkérni két órai fürdésért minden nélkül. Szóvátán a Medvében lepedővel, kiszolgálással 36 lejt. A tusnádi strandon csónakázni is lehet és viszont itt láttuk és hallottuk a legszenzációsabb fürdőzenét. „Dzseszt”, amely állt egy cimbalmosból meg egy dobosból. Ezek, mint az ottani nyaralók mondják, azért vannak, hogy a vendégeknek valahogy eszükbe ne jusson két óránál tovább a vízben maradniok. Szórakozási lehetőség semmi, ha csak az nem, hogy minden délben megered az eső. Ettől aztán oly képtelenül sivár és sötét, nedves és kétségbeejtő lesz minden, hogy nem lehet birni idegekkel. Kód. Viz. Fojtó pára. Doh... Zuhogó esőben pakkoltunk fel a gépre és gyerünk... gyerünk, de minél hamarabb. Ahogy kiértünk az unalom völgyéből, napsütés fogadott. Hátranéztünk. A fehér köd ismét ott sávlott a két sötétzöld hegy között, mint tegnapi alkonyatkor. Most már nem irigyeltük a szöke tengerészkapitánynét. Sőt...

Felhősza-
kadás... pusztulás... árvíz...

14-ig futottunk pár kilométert: különös, a kórház igazgatósága viszont eljárt dr. Vel-

szokatlan látványra kellett felfigyelnünk. Kelllett, mert a gépkocsi nagyokat nyögött rohanásban és serregve, sisegve tröcskölte szerte-szét a piszkos vizet, ahogy egyik országúti tócsából a másikba lendült. Csupa pocsolva volt az egész út, de ez még csak hagyján. Az ut kétoldalán földre sujtott kukoricások, összedült istállóépületek, letépett fakoronák, lombok szanaszét és a megáradt hegyi patakok csak úgy ontották a sárga víztömegeket a kis falukra. Az egyik községben riadt, kétségbeesett emberek állnak egy csomóban. Ugy összefutottak, mint a juhok, ha veszély van. Mikesújfalun. Ezt hirdeti a tábla a falu bejáratánál. Angelina főbíró megállítja a gépet és akárcsak otthon volna, saját járásában, kikérdegeti az ijedt székelyeket, hogy hát mi történt, mi baj van. Megindul a panaszáradat. Különösen az asszonyok siránkoznak.

— Dömötör Jánosnak — szíjogja az egyik — disznáját és 14 malacát pusztította el a vihar, amott meg összedült egy ház. Még jó, hogy ki tudtak szaladni belőle. De más minden bentveszett. Jó volna kiténni az újságha...

Amnesztiát kapnak az adóeltitkolók

Aki jóváteszi hibáját és kifizeti a rája kirótt adóösszeget, kegyelemben részesül. — Minden hatósági irat megszerzéséhez fel kell mutatni az adókönyvecskét.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az Adeverul arról értesült, hogy a pénzügyminiszter az új rendszer első tapasztalatai alapján, nagylelkű intézkedésre készül.

amnesztiát akar adni mindazoknak, akik konfliktusba kerültek a pénzügyi hatóságokkal, vagy a törvényekkel.

A kegyelemben részesítés alapja a pénzügyminiszter szerint az, hogy az eddigi adókihágások szerinte természetes következményei voltak a rendszernek. Az Adeverul azt állítja, hogy a pénzügyminiszter

mentesíteni fogja a büntetések és a bírsá-

Biztosítva van az aradi kórház vizellátása és világítása.

A város vezetősége elhárította a kórházról a fenyegető veszedelmet. — Az állam, vagy a város fizesse a közkórház világítási költségeit és vízdíját?

(Arad, augusztus hó 29.) Súlyos helyzetbe került az aradi közkórház. Néhány hónappal ezelőtt az egészségügyi minisztérium értesítette Aradváros vezetőségét, hogy az aradi megyei közkórház fűtésére, világítására és épületének fenntartására eddig felvett egymillió lejt törölte a költségvetéséből és ezentúl ezeket a költségeket a megyének és városnak kell viselnie.

A miniszteri rendelet nyomán a város memorandumot intézett a minisztériumhoz, közölve, hogy nem áll rendelkezésére megfelelő alap ezen költségek fedezésére. A város utalt arra a körülményre, hogy a hidvámokat megszüntették és más jövedelmeit is nagymértékben csökkentették, úgy, hogy nem áll módjában az állami intézmények kiadásait fedezni.

A város memorandumára a minisztériumból ezideig nem érkezett válasz. Közben a kórház villanyszámlája erősen növekedett és sem a megye, sem a város nem fizette ki.

A villanygyár erre értesítette a kórházat, hogy meg fogja a villanyszolgáltatást szüntetni.

A kórház igazgatósága viszont eljárt dr. Vel-

— Majd bejelentjük Sepsiszentgyörgyön a prefekturán — feleli Angelina és megyünk lassan tovább.

Megfulladt állatok nyargalnak az aradi vizéken, tönkretett termés jelzi a nagy csapást, amely számos családot tett földönfutóvá a Székelyföldön. Mert ugyanez a kép a többi falvakban is. Csak Szentgyörgy felé enyhül a táj. Erre volt a széle a viharzónának. Brassó alatt már poros az országút.

Egy falu az egész világ.

Késő este van, mire megállunk a Koronán előtt. Pompás szálló, Lift, teljes komfort. Nagy az öröm a sok primitivség után. Javában tárgyalok a portásokkal szobaügyben, amikor a vállamra nehezedik egy kéz és megszólal egy női hang.

— Jónapot, kolléga!

Odafordulok. Manon Ilonka áll előttem. Az aradi kollegina. Aki most nemrégén végezte kitüntetéssel a párisi újságíró-akadémiát és akiről azt hittem, hogy jelenleg a francia fővárosban rója az aszfaltot. És ime Brassó, egy hotel hallja, este kilenc. És két ember a kontinens két végéről találkozik.

— Csókolom a kezét... szinte szavakat sem talál a kellemes meglepetéstől.

Táviratstilusban elmondjuk egymásnak, hogy miben járunk, mi volt és kézfogás. És két bolyongó ember utja újra kétfelé ivelt.

Egy napig pihentünk Brassóban. Felkémeregtünk a Cenkre, megnéztük a fekete templomot, meg a Schullert, szóval megtettük mindazt, ami egy jólnevelt idegenhez illik, ha Brassóban jár és reggel frissen pufogtunk Predealon át Sinaja felé.

Fóthy Ernő.

gok alól mindazokat, akik adóeltitkolás miatt konfliktusba kerültek a törvényekkel,

vagy a hatóságokkal, hogyha csalásukat most jóváteszik és az utolsó bamiig kifizetik a rájuk kirótt összegeket. A rendelet másik intézkedése az lesz, hogy

ezután minden hatósági irat kiszolgáltatásához be kell mutatni az adókönyvecskét.

A községi jegyzők, anyakönyvvezetők, iskolai hatóságok nem állíthatnak ki bizonyítványokat anélkül, hogy a fél ne igazolná adójának kifizetését.

cs o v Géza helyettes interimár bizottsági elnöknél, azzal a kérelemmel, fizesse ki a város a villanyszámlát, mert beláthatatlan következményei lehetnek annak, ha a kórháznak nem lesz világítása. Ugyanekkor utalt arra, hogy a városi üzemek is be akarják nemfizetés miatt szüntetni a gáz- és vízszolgáltatást.

Velcsov dr. közölte, hogy a város nem fizetheti ki a villanyszámlát, azonban a maga részéről nyomban interveniál a villanygyár vezetőségénél, adjanak tovább áramot a kórháznak. A számlát vagy az állam, vagy a város fogja fizetni, aszerint, mint a minisztérium határozni fog és így a gyár mindenképpen megkapja követelését. Egyben

rendeletet adott ki az üzemek részére, hogy adjanak továbbra is akadálytalanul a kórháznak vizet és gázt.

Igy a kórház működésében semmiféle zavar nem állhat be és a város most sürgetni fogja a minisztériumnál a memorandumra adandó választ, hogy véglegesen tisztázást nyerjen, ki köteles a kórházat fenntartani, az állam, a megye, vagy a város.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi iparoskongresszus tárgysorozata

Nagyarányunak ígérkezik a szeptember 8. és 9-iki országos kongresszus. — Nívós előadások a kongresszus programján.

(Arad, augusztus 29.) Megírta már az Aradi Közlöny, hogy szeptember 8. és 9-én nagyszabású kongresszusra gyűlnek össze Aradon az ország ipartestületei. A kongresszus ünnepélyes alkalmát egyúttal felhasználják arra is, hogy az újonnan épült aradi Iparosotthon méltó keretek között felavassák. Mindkét aktus nívósnak és nagyarányunak ígérkezik, amire garancia az a lelkes és agilis aradi rendezőgárda, amely az ünnepélyeket előkészíti.

A rendezőség a kongresszus tárgysorozatát az alábbiakban bocsátotta munkatársunk rendelkezésére:

1. A kongresszus elnöki megnyitása, tartja Zima Tibor, az Ipartestületek Szövetségének elnöke.

2. A hatóságok üdvözlése.

3. Szabó Béni szövetségi társelnök, a brásói ipartestület elnöke, parlamenti képviselő előadása a kézműipar általános helyzetéről.

4. A munkásbiztosítás és betegsegélyezés kérdése és a munkásbiztosítási és betegsegélyezési törvénytervezet. Sérülnek a betegkezelés, betegsegélykifizetés és a munkásbiztosítási és betegsegélyezési pénztár jövedelmeinek felhasználása körül, a betegsegélyezési járulékok 100 százalékos törvényellenes és szükségtelen felemelése és a bejelentő lapok kiállításának nyelve tekintetében. Követelés: az intézmény autonómiájának teljes visszaállítása és az intézmény fejlesztése. Előadó: Siminescu Márton, a Szövetség társelnöke, az Aradi Ipartestület elnöke.

5. Az adóról általánosan és részletesen (autonom adókiivetés, az adótörvény revíziója, a progresszivitás elvei szerint, az ipari adó kulcsának leszállítása és országosan egyenlő alkalmazása, legalább 3 évenkénti adókiivetés, megfelelő adómentes létminimum, 60 éven felül, segéd és inas nélkül dolgozó iparosok mentesítése az adókiivetés alól, a végrehajtási törvény rendelkezéseinek helyes alkalmazása az adóvégrehajtásoknál, szakmabeli iparosok behívása az ipari adók kiivetéséhez, a felelősségi eljárás decentralizációja az adókiivetés

= EGYMILLIÁRD KÜLFÖLDI KÖLCSÖNT VESZ FEL A KORMÁNY. Bucurestiből jelentik Popovici Mihály pénzügyminiszter Hágában szerződést írt alá, amely szerint Románia egy milliárd lej kölcsönt kap a termelés finanszírozására. A kölcsönt egy holland pénzcsoport folyósítja, amelynek élén a Niederländische Bank áll. A pénzt közvetlenül a szövetségek központi bankja és a vármegyei áruhitelintézetek kapják.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR IS, 3.08.50 A LEJ.

= Bucurestiben ünnepi tőzsdeszünet.

— Kereskedők gyűlése Aradon. Az Aradi Kereskedelmi Testület vasárnap, szeptember 1-én d. e. 11 órakor taggyűlést tart a kereskedelmi kamara termében. Ez alkalommal megbeszélésre kerül a megszűnő tőzsdebiróság helyébe megvalósítandó új választott bíróság ügye, valamint az aktuális kereskedelmi ügyek. Az elnökség ezután hívja meg a tagokat.

= Féláron kapnak műtrágyát a gazdák. Érdekes kísérletet végez a földművelésügyi minisztérium, amely most be akarja bizonyítani az ország gazdaközönségének, a műtrágya használatának fontosságát. A minisztérium átiratot intézett az aradi Mezőgazdasági Kamarához, közölve, hogy az őszi kampányra nagymennyiségű műtrágyát bocsát a földművelők rendelkezésére. A műtrágya felét a minisztérium, másik felét a földművelő fizeti a jövő aratás után. A minisztérium csak az érdekeltek földjének felére ad műtrágyát, hogy bebizonyítsa a gazdáknak, hogy mennyivel több

helyére, a forgalmi és fényüzési adó eltörlése.) Előadó: Hollinger Péter, a Szövetség választmányának tagja, az Eisenring igazgatója, Temesvár város helyettes polgármestere.

6. A munkakamara törvény és az ipartestületek kérdése. Az ipartestületek fentartása és az 1884:XVII. tc.-ben megállapított hatósági jellegük biztosítása és annak kifejlesztése. Bírálát az új ipartörvényekről, nevezetesen a fiatalok és a nők védelméről szóló törvényről, a munkásszerződésekről szóló törvényről és a munkaszüneti törvényről. Előadó: Szabó Károly, a Szövetség választmányának tagja.

7. Az ipari hitel és a szövetkezeti törvény. Előadó: Reinhart Gyula, a Szövetség ügyvezető-elnöke.

8. Az építkezés kérdése. Építési kölcsönök. Az állami követelések elsőbbségének, mint az építkezési kölcsönök akadályának megszüntetése. Előadó: Rácz Emil, az aradi építőiparosok szindikátusának elnöke.

9. A középítkezés és közszállítás kérdése. Lehetővé tétele annak, hogy a vállalkozásokban a kézműiparosok résztvehessenek és kedvezmény nyújtása a kézműipar részéről. A középítkezés és közszállítás decentralizációja. A középítkezések, mint munkaalkalom sürgetése. Előadó: Busty Béla, a Marosvásárhely és vidéke építőiparosok szövetségének elnöke.

10. Az iparostanoncoktatás és tanoncotthonok kérdése. A tanoncoktatás megváltoztatása az ipartestületek meghallgatása mellett. A tanonciskolák kivétele a közoktatási miniszter hatásköréből és áttétele az ipar és kereskedelmi miniszter hatáskörébe. A tanonciskolai oktatás nyelvének rendezése a kisebbségi tanoncok tekintetéből. Ipari képesítést nyújtó állami szakiskolák, tanfolyamok és tanműhelyek szaporítása. Tanoncotthonok szaporítása állami költségen és azok ellenőrzésének az ipartestületek hatáskörébe utalása. Előadó: Assa-el Károly, a Szövetség számvizsgáló bizottságának tagja.

12. Indítványok.

bet hoz a föld, megfelelő művelés esetén. A Mezőgazdasági Kamara a miniszteri leirat nyomán értesítette az egyes községek előjáróságát, készítsen jegyzéket azokról, akik reflektálnak a műtrágyára.

Meztelen nő a balkonon.

Önagyságának melege volt, meg napkuráznit is akart, mivel pedig a strand oly messze van — egyszerűbbnek vélte kifelé menni a balkonra. A balkon a térre nyílik, ahol percenként százával masiroznak az emberek. Az emberek kíváncsiak. Még ebben a kutyá hőségben sem tudnak leszokni róla. Először csak egy inas nézett fel, véletlenül. Elkezdett röhögni és kézzel-lábbal mutogatott a magasba. Arra ment egy elegáns, idősebb ur, az is megállt és bámult diszkrétén, nem csapott lármát, valóságos kislajátította magának a meztelen hölgyet. De pár perc alatt hatalmas csöndület támadt. Persze csak férfiakból. A nők felháborodottan tovasiettek. Önagysága az erkély rácsai közül csakhamar észrevette, hogy milyen érdeklődést keltett. De nem rohant el lélekszakadva, nem kapott magára valami ruhát, sőt, annál kéjesebb mozdulatokkal nyugtázkodott a nyugágyban, kifeszítette formás lábait és ásitott. Egy ur ekkor távcsövet vett elő és úgy bámulta izgatottan, akár a lóversenyeken, amikor azért drukkol, hogy bejön-e a lóva. Valaki megszólalt a füledt, tikkasztó csendben:

- Mégis csak hallatlan!
- Mi hallatlan? — reflektált az előtte szóló szavaira a komilfó ur.
- Amit ez a nő művel.
- Mi van ebben hallatlan?
- No, de kérem, anyaszült meztelenül napkuráznit az utcán!
- Biztosan nincs pénze a strandra.

— Ezt nem lehet elviccelni. Jellemző a mai erkölcsökre...

Rém szigorúan beszélt. Szodomát és Gomorrhát emlegette. Azután elkérte a látósvet az angolruhás úrtól.

— Jobban megakarom nézni ezt a bestiát... aki így megfedkezett magáról!

Erre a többiek is vérszemet kaptak és sorra kölcsön kérték a látósvet.

— A nagy meleg elvette az eszét — kockáztatta meg a véleményét egy falusi gazda — jellem nálunk vidéken mind így járnak az asszonyok a kánikulában... a szomszédasszonyom például esténként kiül szelkőzni az ablakba, mint egy kis madár... persze jóval kövérebb, mint ez a fehér-cseléd.

De senkit se érdekelt a dolog. A szomszédasszony messze van, önagysága meg itt közel, egy kőhajításnyira. igazán, ha este lenne, méla alkoholyat, egész biztos, tömegestől akadnának vállalkozó szellemű Rómeók, akik szívesen megmáznak ezt a balkont, kis kőbélhágcsóval, vagy anélkül is. A mulatság ritka és élvezetes volt, de persze mindig akadnak ünneprontók. Egy elvetemült öregúr szól a sarki rendőrnök. A rendőr felsietett az emeletre, leigazoltatta a nőt, aki vonakodott abbahagyni a napozást, mondván, hogy saját balkonján úgy fekszik, ahogy neki jól esik.

— Ugy van, ugy van! — ordított az ucca népe és megéjenezték a bátor hölgyet. Sajnos, mégis a rend őre győzött és a hölgy eltűnt a balkonról. Bevonták.

Egy óra múlva, amikor ismét arra jártam, meglepetéssel láttam, hogy a felháborodott bácsika, aki Szodomát és Gomorrhát emlegette, még mindig a sarkon áll és rendületlenül meregeti szemét az üres erkélyre.

— Tán várni tetszik valakit?

Némán bólintott:

— Igen, hátha kijön megegyeszet...

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Új fűszer- és csemege-üzlet.

Tisztelettel tudatom, hogy a Strada Bratiano (Weltzer-uca) sarkán (volt Eles Armin-féle helyiségben) egy, a mai igényeknek megfelelő

fűszer- és csemege-üzletet

nyitottam. Új vállalkozásomhoz a t. közönség b. pártfogását kérem.

4581

Teljes tisztelettel:

Arad, 1929. aug. hó. **ELES LILY.**

Ipartelep keres fiatalabb, gyakorlott, megbízható vasuti

mérlegmestert!

Technikai képzettséggel bírók előnyben.

Bizonyítványmásolatokkal felszerelt ajánlatok „Mérlegmester” jelige alatt a kiadóba. 10518

Ipartelep keres fiatalabb, gyakorlott, megbízható

gabonaraklárnokot!

Bizonyítványmásolatokkal felszerelt ajánlatok „Szakképzett” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 10518

Gyönyörű új ka-
lapok érkeztek,

100

lejért modell
után
formázók.

GABY- szalon Arad
József fhog-ut
11.sz., I.emelet

Kelmefestő

féláron
MOS.
FEST.
TISZTIT.

Truta Ioan
v. Magyar-uca 30.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, augusztus 30.

Bucuresti 19. Rádióhangverseny. 22. Dalest. 22.30. Gordonkahangverseny. 23.15. Gramofonzene. — Berlin 17.30. Spanyol dalok. 20. Dr. Szilágyi Imre magyar népdal hangversenye. — 22. Kamarazene. — München 19.05. Mozart: „Figaro házassága“ című operájának közvetítése. — Nápoly 22.02. Puccini „Manon Lescaut“ című operájának közvetítése. — Prága 20.05. Egy hangjáték közvetítése. 22. A házzenekar hangversenye. — Stuttgart 23. G. Verdi a „Troubadour“ című operájának közvetítése gramofonlemezekken. — Wien 19. Richard Strauss: „A rózsalovag“ című operájának közvetítése Stuttgartból. Az opera előadása után szórakoztató zene. — Budapest 10.15. A rádió házi-triójának hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Hangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. — 15.30. Hírek. 17.45. Hírek. 18.15. Cholnoky László novellái. 19. A salzburgi ünnepi játékok keretében a bécsi állami Operaház

együttesének operaelőadása Salzburgból. „Rózsalovag.“ Daljáték 3 felvonásban. Zenéjét szerzerette: Strauss Richárd. Utána kb. 22.25. Hírek. Majd: Jazz-band.

SZOMBAT, augusztus 31.

Bucuresti 19. Jazz-band. 22. Dalest. 22.45. Katonazene. — Berlin 21. Gramofonzene. 21.30. Hangversenyközvetítés a rádiókiállításról. — Belgrád 18.50. Rádió-kvartett. 21.25. Zenekari hangverseny. 23. Tristan Bernard: „Ő franciál beszél.“ című vígjátékának közvetítése. 23.35. Jazz-band. — Genova 21.30. C. Gounod „Faust“ című operájának közvetítése. — Prága 20.30. Anton Dvorak: „A vizitünder“ című operájának közvetítése. 23.25. Jazz-band. — Torino 22. G. Puccini: „Bohémélet“ című operájának közvetítése. — Wien 18. Gyermekmesék. 20. Kamarazene. 21.10. Operarészletek. — Budapest 10.15. Balalajka-zenekari hangverseny. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Szalonzenekari hangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek. 17.45. Hírek. 18.05. Illy János novellái. 18.30.

Gramofonhangverseny. 19.30. Zenekari hangverseny. 21. Színműelőadás a Studióból. 22.15. Cigányzenekari hangverseny.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Bolthelyiség

a hetipiac legélénkebb helyén

azonnalra kiadó.

HATSCHEK, Str. Mărășești 58-60.
(Kossuth-uca), földszint 4.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 8 Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Csak válaszleveggyel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok keljes levelek továbbítására megfelelő postabérlővel csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

„JÖVŐ, CSAK BENNED BIZOM“ jel-
izére levél van a kiadóban. 4583

„JÖVŐ, CSAK BENNED BIZOM“ jelizére
levél van az Aradi Közlöny kiadóhivata-
lában. 4589

ALKALMAZÁS.

BAROMFI udvarom kezelésére keresek
nyugdíjas bevételviszonyt lakás és sze-
rény fizetés ellenében. Glück Fülöp,
Alba-Iulia. 4390

ÖNÁLLÓAN FŐZŐ mindenest felveszek.
Str. Ioan Calvin 6., földszint jobbra. 4592

GYAKORLOTT elárúsítónő azonnali be-
lépésre felvétetik. Aradi Tejcarnok. 4594

Biztos existenciát

nyújtunk komoly, tisztességes, feltét-
len agilis uraknak és hölgyeknek.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4588

LAKÁS.

A FÖTÉREN, kétszobás, szükséges mel-
lékkelviségekkel álló udvari lakás ki-
adó. Hatschek, Str. Mărășești 58-60
sz. (Kossuth-uca) földszint 4

A FÖTÉR KÖZEPÉN három esetleg
négy szobából álló, első emeleti ucai
helyiség felépítés nélkül kiadó. Irodá-
nak divatszalonnak egyaránt alkalmas.
Hatschek, Str. Mărășești 58-60. szám,
(Kossuth-uca) földszint 4.

KÖZPONTBAN négyszobás modern la-
kást keresek. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 4599

VOLT BOTOVOS-UCCABAN egy, esetleg
két butorozott szoba, kétszobás fürdő-
szobával, kiadó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 4598

ELEGÁNSAN butorozott szoba kiadó.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4585

A VOLT SZABADSÁG-TÉR KÖZELÉ-
BEN két szobás, szükséges mellékkelvi-
ségekből álló udvari lakás kiadó. —
Hatschek, Str. Mărășești 58-60 szám,
(Kossuth-uca) földszint 4.

2 SZOBA és mellékkelviség október 1-re
kiadó. Cím: volt Mihály-uca 14. 4352

ELEGÁNS 2 szobás, parkettás, fürdő-
szobás lakás azonnal kiadó. Ugyanott
egy 4 szobás lakás november 1-ére.
Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9-11. 4595

ELEGÁNS, különbejáratu butorozott szo-
ba központban, fürdőszobával, kiadó.
Str. Cosbuc (Wesselényi-u.) 12. 4591

ELEGÁNSAN BUTOROZOTT lépcső-
házi szoba, fürdőszobahasználattal azon-
nal kiadó. Bulev. Carol 37., ajtó 15. 4597

VÉTEL ÉS ELADÁS.

CEMENTCSERÉPGÉP felszerelésre és
telex olcsón eladó. Cím: Morgós János
Nadab. 4456

CARAMAN függöny, ebédlő, uriszoba,
szalonberendezések, torontáll és perzsá-
szőnyegek, fotelok, különböző antik bu-
torok, velencei és aranvoztott konzol
tükörök, Bull-óra, Biedermayer kis asztali
tükörök, festmények, fali órák, aranyo-
zott asztal és íróasztal, asztalok, storen-
ok, kézimunkák, antik asztali lámpák, dísz-
tárgyak, antik schállak, dohányzó asz-
tallak gyönyörű varrósztalok, nagy
pénzszekrény, stb eladók. Salgóné bizo-
mánvi üzlete Str. Horia 1. (Neuman-
palota.) 900

EGY esiszolt 2 sütős takaréktűzhely és
1 üvegtető vasalkatrószói, jutányos áron
eladó Bözörményi J. lakatosnál, Strada
Ioan Vulcan 1.

URADALMI PRIMA TEJRE előjegyzést
elfogad Nagytrafik Bánáti Bankvesztület
épületében 4559

KERESEK Biedermayer álló tükröt,
antik porcellánokat, poharakat, külön-
böző butorokat, antik szalonokat, órá-
kat, dísztárgyakat, vitrineket, stb. Kivá-
natra házhoz is megyek Salgóné bizo-
mánvi üzlet. Str. Horia 1. (Széchenyi-u.)
Neuman-palota. 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPÁNT eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. —
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1454

MACULATURA PAPIR 5 kgros csoma-
gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 050

ÜZLETEK.

GARANTÁLT JÓFORGALMU kenyer-
sütőde házzal együtt sürgősen eladó,
nem szakmabeli vevőnél vezetést vállal-
lom. Arad-Gai, Str. Anton Pan 14. 4574

KORCSMAHELYISÉG kuglizóval, külvá-
rosban bérbeadó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 4586

INGATLAN.

HÁZ ELADÓ, gazdálkodásra, ugyanott
telek, butor és kovácszszerző eladó.
Calea Saguna 202. 4587

KÜLÖNFELÉK.

FIGYELEM! Szegény asszonyok részé-
re városi szülész nő Marcu Anna, Strada
Consistoriului (volt Batthvány-u.) 16.
4180

KÉRELEM A NEMESSZIVŐ EMBEREK-
HEZ. Nagy nyomorban tengődő, beteges
fekvő nő bármilyen csekély adományt
kér, hogy éhen ne pusztuljon. Cím: özv.
Smurák Lajosné, Weitzer-u. 13. 250

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

„VICTORIA“

soffőriskola, 4588

garantált kiképzés modern autón.
Bul. Reg. Ferd. 37. (Boros-Béni-tér)

EISELE hentesnél

Piața Avram Iancu (Szabadság-tér)
5 kilogram tisztán kezelt zsir

350. — lej.

Építkezéseket,

átalakításokat, javításokat ju-
tányos áron és kedvező fizetési
feltételek mellett vállalok.

Virág Kálmán

épitőmester, 4590

Arad, Bul. Carol 15, Iroda: B. Reg. Maria 12

Maculatura papir 5 kgros
csomagokban kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Publicațiune de licitație.

Dr. Cornel Luțai adv. din Arad
curatorul masei falimentare Fra-
ții Steiner in urma autorizațiunei
primite din partea consiliului fa-
limentar aduce la cunostință pub-
lică vânzarea prin oferta creanțe-
lor neincasate cifrate la suma de
86 605 lei a masei falimentare
Frații Steiner față de mai mulți
debitori ca să depună in biroul său
din Arad, Bulevardul Regele Fer-
dinand 7 ofertele lor până la 12
Septembrie 1929. ora 12 insoțite de
un vadiu de 10% a sumei oferită.

Ofertele primite peste aceasta
dată nu se vor lua in seamă.

Subsemnatul nu garantează
veritatea și bonitatea creanțelor.

Arad, la 29 August 1929.

Dr. Cornel Luțai

curator al masei falimentare
4596 Frații Steiner.